

Catalunya
En Comú

**Construïm futur
en comú**

Índex

Actualitzar el projecte dels Comuns	3
1. Una diagnosi compartida com a punt de partida	6
1.1 Un món en transició. Desigualtats, crisi climàtica i ecològica i conflictes	6
1.2 Espanya, entre l'avenç democràtic i l'amenaça reaccionària	8
1.3 Els grans reptes de Catalunya	10
1.3.1 El repte social, feminista i antiracista	11
1.3.2 El repte climàtic i ecològic	13
1.3.3 El repte democràtic	14
1.3.4 El repte nacional	15
2. Una estratègia per impulsar la transformació del país	16
2.1 La nostra proposta política: una majoria popular per marcar el rumb del país	16
2.2 La nostra missió: liderar per transformar	17
2.3 El dret al futur: una vida bona al centre	19
2.4 Els nostres valors i principis ideològics	21
3. Un nou horitzó per Catalunya ecosocial i feminista	23
3.1 Per la igualtat com a garantia de llibertat	24
3.2 El feminisme com a motor de canvi	27
3.3 Per una transició ecològica justa	28
3.4 Un projecte nacional compartit: un autogovern fort en un Estat federal plurinacional	31
3.5 Una nació diversa per als vuit milions	32
4. Una organització forta, dinàmica i amb presència arreu del país	33
4.1 La cultura organitzativa de Catalunya en Comú	33
4.2 Els reptes: més participació, més acció política i més arrelament	34
4.3 Línies d'actuació específiques per entomar el reptes dels comuns	35
4.4 Municipals del 2027: un objectiu prioritari per a un partit municipalista	38

Actualitzar el projecte dels Comuns

El Consell Nacional de Catalunya en Comú va acordar convocar la IV Assemblea Nacional amb l'objectiu d'actualitzar l'estratègia, enfortir l'organització per donar un nou impuls al projecte dels Comuns i tornar a connectar amb les majories socials del país.

Els Comuns hem sigut una força decisiva a la política catalana i espanyola dels deu darrers anys. Des de l'espai del canvi a tot l'Estat vam saber interpretar el sentit comú del moment amb una proposta que va sacsejar el sistema polític a l'Estat. A nivell europeu, hem contribuït a impulsar una agenda progressista, feminista i ecologista, treballant per una Europa més justa i sostenible, i posicionant-nos contra l'austeritat, de l'Europa fortalesa i en defensa del Pacte Verd Europeu. Allò que semblava impossible va ser possible, i hem governat Barcelona i altres ajuntaments i formem part del govern de l'Estat. Més recentment, hem estat decisius al Parlament per obrir una nova etapa a la política catalana, som una força imprescindible al Congrés i al govern de l'Estat, i tenim una inequívoca identitat municipalista que ens porta a enfocar les municipals del 2027 com un repte estratègic de primer nivell. La nostra història, tot i ser recent, està profundament arrelada en la lluita antifrancista, herència que compartim amb tradicions com la del PSUC i CCOO.

Tot i això, tal com assenyala la Carta de Convocatòria de l'Assemblea, el balanç global del darrer cicle electoral dels Comuns no ha estat l'esperat. Així mateix, ens trobem a la fi d'un cicle polític llarg marcat per la reacció popular a les retallades i les polítiques d'austeritat de la crisi bancària del 2008, per la forta mobilització política que va suposar el 15M, la força de la 4a onada feminista i, a Catalunya, pel procés. Aquests elements fan necessari tornar a analitzar el moment polític i establir una diagnosi i una estratègia consensuades que permetin actualitzar les eines polítiques de la nostra organització.

Hem d'actualitzar el projecte polític de Catalunya en Comú per tornar a connectar amb les majories socials, posant al dia l'estratègia i el marc polític i ideològic, així com donant resposta a reptes organitzatius com enfortir i clarificar el paper dels òrgans de direcció en la presa de decisions, l'extensió territorial i la millora dels mecanismes de participació de les persones inscrites.

L'actual clima social és diferent del de fa deu anys, quan es van impulsar les confluències. Estem en un moment de reflux, de menor mobilització política. Avui l'extrema dreta, el seu ecosistema mediàtic i les seves terminals judicials té una creixent capacitat de plantejar batalles ideològiques i culturals i, per tant, condiciona el debat públic. En els darrers anys, les esquerres hem hagut de fer front als límits del poder institucional allà on hem governat, alhora que fèiem front al malson de la pandèmia, a les conseqüències econòmiques de la guerra d'Ucraïna i al creixement de l'extrema dreta, que podia haver governat a l'Estat si no els haguéssim aturat el 23J gràcies a la unió que va possibilitar Sumar.

Aquesta conjuntura política entronca amb corrents de fons que afecten el conjunt de sistemes democràtics. La ciutadania sent que ha perdut el control sobre la seva vida i el seu futur. La globalització econòmica, cultural i comunicacional, els processos de digitalització i individualització, i el canvi climàtic han accelerat aquest sentiment, ja que les persones perceben que la seva capacitat d'incidència es veu limitat, alimentant la sensació de distància amb les decisions que impacten directament en el seu dia a dia. Dècades d'austeritat, una confiança excessiva en els mercats, i la incapacitat per abordar els impactes de la globalització i el canvi climàtic han minvat la credibilitat, incrementant la desafecció, i han obert un espai per al discurs de replegament reaccionari de l'extrema dreta. Per altra banda, també hi ha una certa tendència al replegament en els partits tradicionals com a vot refugi.

La desafecció cap a la política també s'explica pels casos de corrupció, per la percepció d'amplis sectors de la ciutadania que les preocupacions quotidianes no reben atenció i pel "soroll" de la confrontació política.

Tot i les dificultats, no són temps d'indiferència i resignació política. Els reptes que han marcat l'acció política dels Comuns continuen necessitant respostes d'esquerres, ecologistes, feministes, pacifistes, democràtiques, europeistes i catalanistes. Existeix una majoria social que no només no vol tornar enrere, sinó que exigeix més drets i més avenços socials, així com consolidar les conquestes dels darrers anys. De la mateixa manera, els darrers temps han continuat produint-se mobilitzacions impulsades pel feminisme, pel medi ambient i la protecció del nostre entorn, pel moviment pel dret a l'habitatge, mobilitzacions sindicals, de defensa dels serveis públics, o per aturar la repressió i l'apartheid als territoris ocupats per Israel i el genocidi a Gaza.

Hi ha amplis sectors socials que valoren els canvis que hem realitzat des del govern de l'Estat o des dels ajuntaments on hem governat o governem, com Barcelona, el Prat, Montcada i Reixac, Sant Feliu de Llobregat o Santa Perpètua, i altres ajuntaments en els quals formem part del govern. A Catalunya s'ha obert una nova etapa amb una majoria d'investidura al Parlament de Catalunya, per a la qual els Comuns hem sigut determinants. Aquest és un factor que obre un nou escenari polític dins del qual cal inserir la nostra estratègia política.

La ponència planteja una hipòtesi política central, això és que Catalunya es troba encara en una fase de transició, on no hi ha consolidada una majoria política al Parlament de Catalunya ni una majoria social que orienti la direcció del país. Existeixen dos possibles camins. Una majoria orientada cap a les elits i els poders econòmics, perpetuant les desigualtats socials i no afrontant decididament la crisi ecològica. Una majoria política que compta amb el suport inequívoc de les elits econòmiques del país. Un segon camí és la construcció d'una majoria popular que, tant a nivell d'acords parlamentaris com des de fora de les institucions, impulsi la transformació ecofeminista i social de Catalunya. Aquesta majoria ha d'articular una aliança social ampla de les classes treballadores i mitjanes en tota la seva diversitat salarial, professional, sectorial o territorial, i ha de construir-se en diàleg amb els actors sindicals, del moviment feminista, ecologista, pensionista, antiracista, pels drets socials o pel dret a l'habitatge, i els col·lectius migrants, entre d'altres, que es mobilitzen per fer avançar una agenda de transformació.

Avui la majoria de ciutadans i ciutadanes tenen clar que els problemes ocasionats pel canvi climàtic, per la contaminació atmosfèrica, per la sobreexplotació dels recursos naturals i per la pèrdua de la biodiversitat es troben a la base de les greus crisis econòmiques, socials i ambientals que afecten les seves vides i el futur de la humanitat. I això implica articular un discurs coherent, ben travat ideològicament i que doni respostes i faci propostes polítiques de caràcter estratègic, i no merament subjecte a cada conjuntura electoral, creïbles i sobretot factibles, en què es mostri que els problemes socials i ambientals estan estretament

vinculats i que no es poden resoldre uns sense els altres. Si bé aquests són problemes globals i compartits, les responsabilitats són polítiques i socials, per la seva causació i pels seus orígens, afectant intensament les poblacions, les classes socials i els territoris. Necessitem donar respostes a escala catalana, espanyola, europea i global, actuar localment, en l'àmbit de les nostres responsabilitats i capacitat d'incidència, per contribuir a resoldre els problemes globals.

La missió dels Comuns és liderar políticament la construcció d'aquesta majoria política popular, social i ecològica. Això implica l'acció institucional, però també liderar la defensa d'un marc cultural i comunicatiu independent i plural, que asseguri el debat de les idees i establir els eixos de conflicte polític que han de ser centrals en el nou escenari polític de Catalunya. Els Comuns som una força ubicada clarament a l'espai de les esquerres, que arriba a acords amb forces progressistes per fer avançar els diferents eixos de transformació ecosocial. A partir d'aquesta divisòria, considerem que cal eixamplar el camp de la disputa política mostrant i canalitzant altres eixos de conflicte com els que confronten les elits econòmiques amb les majories populars, entre els models socioeconòmics i ecològics del passat i els de futur, o un eix de creixent rellevància com és la disputa entre una concepció oberta de la nació vs. una concepció tancada i reduccionista.

El debat polític, d'idees i de disputa del sentit comú del país són elements claus per eixamplar la base electoral dels Comuns. Així mateix, en termes purament electorals, el trencament de la dinàmica de blocs i de les barreres d'adscripció partidista que suposa la fi del procés ha de permetre als Comuns interpellar a un espai social ampli que s'identifica amb els valors de l'esquerra i el catalanisme, i que es troba en un moment de redefinició de les seves adscripcions electorals.

Per mobilitzar la ciutadania a favor de la transformació social i ecològica, cal posar en el centre de la nostra acció política la vida quotidiana, les demandes d'una vida millor, i el dret a un futur més segur per les generacions que venen i vindran davant les incerteses i les pors que provoca un món en canvi constant. Per guanyar la batalla al neoliberalisme, cal plantejar futurs que siguin desitjables, una vida bona per a la majoria.

Una força que vol ser determinant per construir la majoria popular i que vol ampliar i consolidar una base social i electoral sòlida ha de donar resposta als grans conflictes del nostre temps: al conflicte entre el capital i el treball, entre el capital i la natura, i entre el cisheteropatriarcat i el feminisme. Així com al conflicte entre la idea d'una societat oberta i inclusiva basada en el respecte als drets humans i la idea d'una societat tancada i exclouent basada en la desigualtat de drets i el racisme. Per això, els Comuns ens ubiquem en unes coordenades ideològiques plurals i transversals de caràcter ecosocialista. Un espai ideològic

que recull les tradicions de l'esquerra transformadora, del feminisme i de l'ecologisme polític. Un espai ideològic conformat també pel republicanisme, perquè som una força que vol portar la democràcia a la seva plena realització en tots els àmbits; federalista, laica i plurinacional, perquè el nostre temps ha de ser el de les sobiranes compartides i de la fraternitat entre els pobles.

Totes les idees i conceptes que hem anat apuntant a aquesta introducció es desgranen al llarg d'una ponència política i organitzativa que s'estructura en quatre grans blocs.

Al Bloc 1 s'estableix *“Una diagnosi compartida com a punt de partida”* que ens permeti articular una estratègia política a partir d'unes bases analítiques sòlides. Per fer-ho, s'analitzen les grans corrents de fons i les crisis del món actual, que configuren la situació política a escala internacional, de l'Estat espanyol i de Catalunya. Dins de l'apartat del context català s'aborden quatre grans reptes: el social, feminista i antiracista; el climàtic; el democràtic; i el nacional.

Al Bloc 2, anomenat *“Una estratègia per impulsar la transformació del país”*, es desgrana la proposta política i estratègica de la Ponència. Es fa en quatre apartats, dedicant el primer apartat a detallar la hipòtesi política central de la Ponència, això és, l'articulació d'una majoria política per marcar el rumb del país. Al segon apartat es detalla la missió dels Comuns, és a dir, liderar el debat polític per transformar la realitat material del país. Al tercer apartat es perfila la necessitat d'un horitzó desitjable, que posi la vida bona al centre, per a la majoria popular que volem articular. Finalment es detalla que tota estratègia política ha de fer-se a partir d'uns valors i principis ideològics que fonamenten tota l'acció política dels Comuns.

Al Bloc 3, *“Un nou horitzó per a Catalunya”*, es desenvolupen els que han de ser els eixos fonamentals de l'acció política dels Comuns: la igualtat com a garantia de la llibertat, el feminisme com a motor de canvi, el respecte als drets humans i l'antiracisme com a garantia de convivència, una transició ecològica justa, un projecte nacional compartit i una nació per als vuit milions acollidora i inclusiva

Al Bloc 4, *“Una organització forta, dinàmica i amb presència arreu del territori”*, es desenvolupen els principis de la cultura organitzativa dels Comuns, els grans reptes de l'organització i les línies d'actuació específiques que han de permetre entomar els diferents reptes. Per últim, s'apunta que les municipals del 2027 són un objectiu prioritari per a un partit municipalista com són els Comuns.

Hi ha molta més gent que comparteix els valors d'esqueres, ecologistes, feministes fora de Catalunya en Comú que vinculada o votant dels Comuns. Tenim camí per recórrer, per construir una organització atractiva i útil per tota aquesta gent. Tenim camí per esdevenir un espai de trobada obert a tota la gent que és crítica amb el sistema, que reclama canvis profunds, que aspira a una societat més justa i a un futur per la vida en el planeta. Tenim l'oportunitat de tornar a connectar amb els joves de Catalunya per esdevenir una força de futur que pugui ser hegemònica.

L'objectiu d'aquest document és fer una aportació per al debat d'idees que ha de fer possible tornar a somiar, imaginar i proposar utopies concretes, factibles i esperançadores per a una vida millor. Aquesta ha de ser la tasca dels Comuns. Volem ser l'espai de trobada i transformació, l'instrument més útil per a la participació política de tota la gent que de forma plural aspira a la completa realització dels drets humans com horitzó d'una democràcia plena en una terra habitable.

1. Una diagnosi compartida com a punt de partida

L'objectiu d'aquest apartat és situar el marc general internacional, estatal i nacional en el qual s'emmarca l'actualització de l'estratègia i del projecte polític dels comuns. El bloc s'estructura en tres apartats: l'escenari internacional, el context polític de l'Estat espanyol i els reptes de Catalunya.

1.1 Un món en transició. Desigualtats, crisi climàtica i ecològica i conflictes

Estem en un món en transició, vivim una etapa d'inestabilitat i crisis continuades i superposades. No hi ha grans consensos internacionals, estructures multilaterals i de governança efectives per canalitzar i resoldre els conflictes.

Malgrat que les darreres dècades s'ha reduït la pobresa extrema, les desigualtats no han parat de créixer: segons l'informe d'Oxfam Intermón, *Multilateralism in an era of global oligarchy* (setembre de 2024), l'1% més ric del planeta és més ric que el 95% de la població mundial i controla el 43% de tots els actius financers globals. En canvi, els països del Sud Global només tenen el 31% de la riquesa mentre representen el 79% de la població del món.

La concentració de la riquesa i del poder corporatiu en molt poques mans suposa també una concentració de poder polític que els més rics utilitzen per impedir les accions contra el canvi climàtic, posar traves a la lluita contra l'evasió fiscal o a la reducció del deute dels països empobrits, com assenyalava l'informe esmentat, al que cal afegir el control dels grans mitjans de comunicació i la manipulació de les xarxes socials.

L'emergència climàtica no té aturador: escalfament global, onades de calor cada vegada més llargues, fenòmens meteorològics extrems, pujada del nivell del mar, pèrdua de la biodiversitat, increment constant del nombre de refugiats climàtics i esgotament dels recursos naturals. El secretari general de l'ONU, Antonio Guterres, ha advertit que milers

de milions de persones s'enfronten a una epidèmia de calor extrema, amb el risc per a la salut que això suposa. Com assenyalava l'evidència científica, el canvi climàtic ja no és una amenaça futura, sinó una realitat ben present amb impactes directes en l'empitjorament de les condicions de vida de milions de persones, l'increment dels conflictes per recursos escassos i les migracions provocades pels desastres climàtics. Malgrat tot, encara som a temps d'aturar la crisi climàtica i ecològica, però calen decisions radicals i immediates per abandonar l'economia dels combustibles fòssils i reestructurar el sistema econòmic, posant la justícia social i ambiental al centre. Això implica un model on la responsabilitat recaigui a qui més danys causa, i on es prioritzi la sostenibilitat, l'equitat i el respecte pels límits del planeta.

El capitalisme fòssil és el principal responsable de l'emergència climàtica que afecta el planeta. Aquest sistema econòmic ha depredat els ecosistemes i ha accelerat el col·lapse climàtic. La transició ecològica ha de passar necessàriament per una transformació de la indústria que abandoni aquest model injust i que permeti avançar cap a una economia descarbonitzada i circular, basada en la proximitat i l'alt valor afegit.

El llarg impacte de la crisi de 2008 més la pandèmia han provocat un retorn al paper dels estats en la defensa dels seus interessos econòmics a escala global sense posar en qüestió la globalització. El multilateralisme es troba en retrocés els darrers anys per la formació de nous blocs, pel retorn a l'unilateralisme dels EUA que provoca l'increment de les tensions entre EUA i Rússia i EUA i la Xina. Aquest retrocés també es tradueix en l'aprofundiment de l'extractivisme envers el Sud Global i en un trencament general de les dinàmiques cooperatives en les relacions comercials.

En aquest context trobem una Europa que sovint es mostra incapaç d'impulsar una agenda pròpia en el marc internacional i que segueix supeditada als interessos dels Estats Units.

La pau està amenaçada per la guerra d'Ucraïna, per l'augment de les tensions regionals a Orient Mitjà, per la invasió

d'Israel a Palestina i els atacs al Líban, així com pels crims contra la humanitat a la població amb la complicitat dels EUA. També per la situació al sud-est asiàtic, així com pels conflictes als països africans com al Sudan, al Sahel i a la República del Congo, situacions oblidades pels països del Nord Global i causades pel colonialisme europeu i el rol actual d'algunes multinacionals amb interessos a la regió.

Així mateix, s'està produint un preocupant increment al món i a Europa de la despesa militar i dels discursos bel·licistes, així com la posada en qüestió de la legalitat internacional o, fins i tot, del paper que desenvolupa l'ONU, sobretot, per part del govern d'Israel. En aquest context internacional, Europa ha de tenir autonomia i veu pròpia, una política exterior basada en la defensa del dret internacional, dels drets humans i dels drets dels pobles, sense dependència de l'atlantisme. Els Comuns refermem el nostre compromís amb la cultura de la pau i contra la guerra, que passa per una major autonomia estratègica de la UE. Cal impulsar iniciatives multilaterals com ara recuperar i actualitzar la política de pau, la cooperació i seguretat a escala de tot el continent europeu (OSCE), i també la coordinació de les polítiques de seguretat i cooperació dels estats integrants de la UE com una via per superar l'atlantisme i evitar el risc evident d'una nova "política de blocs".

Aquesta aposta inequívoca pel foment de la pau i el respecte al dret internacional s'ha de veure reflectida, per un costat, en una política de seguretat comuna a nivell de la UE que redueixi i faci més transparent i eficient la despesa militar i, per un altre costat, el foment de la cultura de la pau, la cooperació i el multilateralisme. També cal garantir una major regulació del comerç d'armes, prohibint totalment el comerç d'aquelles armes que puguin perpetrar o facilitar vulneracions de drets humans. Finalment, els Comuns donem suport a la lluita global contra les armes nuclears i advoquem per la seva desaparició.

Cal crear un marc de pau i seguretat europeu que superi la dinàmica de blocs. En aquest sentit, atenent tant als nostres posicionaments tradicionals de sortida de l'OTAN com als nostres principis de defensa del dret internacional i dels drets humans, cal impulsar una nova política europea de seguretat i defensa, basada en la promoció de la pau i el respecte al dret internacional, que permeti millorar l'eficiència per reduir els pressupostos militars dels estats de la Unió Europea i que faci possible la sortida de l'OTAN.

Hem condemnat la invasió russa i hem donat suport al dret d'Ucraïna a la seva defensa, així com reclamem que es facin esforços diplomàtics per aturar la guerra i aconseguir una pau justa i duradora d'acord amb el dret internacional, les resolucions de l'ONU i les legítimes aspiracions del poble ucraïnès, tenint en compte els aspectes raonables de seguretat de Rússia sempre que estiguin dins el marc del respecte al dret internacional.

El món no pot mirar cap a un altre costat, cal aturar ja el genocidi. Reiterem la nostra crida a un alto el foc immediat i permanent a Gaza i Líban, i a la fi de la violència dels colons a Cisjordània. Exigim el compliment de les resolucions de Nacions Unides i la plena implementació de la sentència de la Cort Internacional de Justícia del 19 de juliol de 2024, en particular en la seva condemna a Israel per l'ocupació il·legal de territoris palestins i l'exigència d'abandonar tots els assentaments il·legals i tornar a les fronteres de 1967; acabar amb els desplaçaments forçats i la presència militar als territoris ocupats; condemnar la criminalització i persecució a la societat civil crítica; i establir una compensació completa per tot el que ha estat destruït per Israel. La Unió Europea ha d'intervenir davant del genocidi amb sancions als membres del govern de Netanyahu i els oficials responsables de les operacions militars, prohibint els productes provinents d'assentaments il·legals, establint un embargament al comerç d'armes amb Israel, i suspent el tractat d'associació entre Israel i la UE. És imprescindible que totes les forces progressistes europees recullin aquests posicionaments i actuïn amb contundència pressionant els seus estats.

A Amèrica Llatina, la recent victòria de Claudia Sheinbaum a Mèxic o els governs de Lula al Brasil, Petro a Colòmbia i de Bòric a Xile representen un referent per als projectes de transformació social, i estan intentant revertir les polítiques neoliberals dels governs de dretes i ultradretes precedents. A Argentina, tot i el neoliberalisme salvatge que representa el govern de Milei, trobem una potent mobilització social que li està fent front. A El Salvador, Nayib Bukele fa ús d'un autoritarisme d'estat que ha provocat violacions massives de drets humans.

La Unió Europea ha realitzat els últims anys un gir important, deixant enrere l'austeritat amb què es va respondre a la crisi de 2008 i apostant per respondre a les crisis recents amb una forta inversió pública a través de l'emissió de deute comú. El Pacte Verd Europeu, tot i la necessitat de major ambició, va ser també un fita molt rellevant. No obstant això, les darreres eleccions al Parlament Europeu han suposat el gir cap a la dreta en la correlació de forces polítiques europees sense que s'hagi produït però una victòria generalitzada de l'extrema dreta. Cal evitar que aquestes forces es facin amb nous espais de poder i influència a les institucions, aplicant-hi cordons sanitaris.

La nova Comissió Europea, que per primera vegada incorpora a l'extrema dreta, és més conservadora amb el risc del retorn a les polítiques d'austeritat fiscal i de retardar els compromisos climàtics amb una revisió del Pacte Verd o amb el retrocés en la seva implementació. En aquest context, és més important que mai intensificar el treball amb els nostres referents europeus per tal de construir aliances àmplies entre les forces d'esquerreres i ecologistes compromeses per una Europa federal, democràtica, de justícia social, feminista, antiracista, pacifista i climàtica. Els Comuns volem una Europa amb autonomia estratègica, capaç de

tenir agenda i veu pròpia en la defensa de la pau, basada en el respecte al dret internacional i els drets humans. També cal seguir treballant perquè els nostres referents europeus, especialment el Partit Verd alemany, que forma part del govern alemany, i el partit Die Linke, condemnin el genocidi de Gaza.

Les diferents famílies de la “internacional reaccionària” han guanyat posicions arreu del món i són la principal amenaça per a la democràcia. Malgrat les diferències en cada país, el creixement de l'extrema dreta té elements en comú: és conseqüència directa del neoliberalisme, com una expressió del capitalisme que s'ha radicalitzat i busca trencar consensos bàsics amb la reivindicació de valors ultraconservadors i del racisme, i que a més furga en la frustració d'amplis sectors socials provocada per les desigualtats socials. Les seves banderes són el racisme, el negacionisme climàtic, un antifeminisme i antiLGTBIQ+ ferotge, l'autoritarisme, el nacionalisme radical, el qüestionament del paper de l'Estat i dels serveis públics, la sublimació d'un passat nacional homogeni i feliç que no ha existit mai enlloc, unes polítiques econòmiques neoliberals contràries als sectors populars que diuen defensar, i la mentida, l'odi i l'antipolítica com a forma d'agitació. Tot això amb la constant vulneració i segrest del dret a la informació, fent ús d'una agressiva estratègia digital basada en notícies falses, el racisme i canals de desinformació. Enfront d'aquesta ofensiva, hem de treballar per construir una internacional democràtica i climàtica i reforçar els espais multilaterals existents.

En aquest moment convuls i en transició, una força de tradició internacionalista com els Comuns ens posicionem en l'àmbit internacional a partir de principis universalistes: els drets humans, la legalitat internacional, la justícia global i la lliure autodeterminació dels pobles. Principis que hem aplicat de forma coherent en conflictes com els d'Ucraïna, Palestina, el Sàhara, la guerra contra les dones a l'Afganistan i Iran, i també acompanyant les reivindicacions del Sud Global per un sistema internacional just i anticolonial contra l'imperialisme. I un europeisme crític, que recull els principis del “Manifest de Ventotene”, però convençut que una Europa social, verda i federal és la millor opció per un món més democràtic i segur.

1.2 Espanya, entre l'avenç democràtic i l'amenaça reaccionària

El govern de coalició progressista de l'Estat és una excepció de la història democràtica recent d'Espanya i també, malauradament, és una de les poques excepcions que hi ha a Europa de governs d'esquerres.

La nostra presència en el govern de coalició estatal ha tingut un balanç positiu per a la societat, però insuficient. La crisi de la pandèmia i de les conseqüències econòmiques de la guerra d'Ucraïna s'han gestionat de forma radicalment diferent de com la dreta va gestionar la crisi del 2008. Les principals reformes impulsades a l'Estat tenen el segell del nostre espai i dels Comuns: la reforma laboral, l'increment de l'SMI i de l'Ingrés Mínim Vital, els avenços en els drets feministes i LGTBIQ+, l'ampliació dels drets de les treballadores de la llar, la reducció dels preus del transport públic, la reforma de la Universitat, l'aposta pels drets culturals, l'expedient per tancar la Fundació Francisco Franco, l'increment de la despesa en l'atenció a la dependència un 150%, la reforma de les pensions o les mesures per reduir el preu de la llum. Avenços socials positius en molts casos aconseguits malgrat l'oposició inicial del PSOE.

La despesa social i la inversió pública s'han incrementat com mai en els pressupostos aprovats pel govern de coalició progressista de l'Estat. Les dades econòmiques d'Espanya són les més altes de l'entorn europeu: elevat creixement econòmic, creació sostinguda de l'ocupació, reducció de la temporalitat, control de la inflació, increment de la despesa social o expansió de les energies renovables.

Les mesures que hem impulsat des del govern de l'Estat han demostrat que unes altres polítiques són possibles i, fins i tot, han desmuntat una bona part dels dogmes neoliberals que servien per justificar les polítiques de retallades que hem patit al llarg de la història. És així que l'economia de l'Estat és de les que creix més a la UE, tot millorant les condicions retributives i contractuals de la gent treballadora.

Malgrat aquestes dades positives, els beneficis del creixement econòmic no s'estan redistribuint de forma justa. Espanya continua tenint un mercat laboral amb massa pes de sectors com el turístic i continua sent un dels països d'Europa amb un nivell de desigualtats socials més elevats i amb un escandalós percentatge de pobresa infantil, que afecta d'una manera més significativa a les famílies migrants i/o racialitzades. Els salaris encara no han recuperat la reducció de poder adquisitiu produïda per l'increment de la inflació, el preu de l'habitatge es menja els increments salarials i provoca empobriment, i persisteix la xacra de la violència masclista. Indubtablement, s'han aconseguit avenços socials importants, però encara queda molt per

fer, per exemple, en el camp de la dependència, reduint la llista d'espera i amb l'horitzó de destinar-hi el 2% del PIB, o en el camp de les polítiques familiars. Espanya ha donat passes importants en la transició energètica, però estem endarrerits en altres camps com en les polítiques de gestió de l'aigua per fer front a la sequera o la reducció del transport per carretera.

Per Catalunya, el govern de coalició progressista de l'Estat ha suposat un canvi fonamental per canalitzar el conflicte per la via del diàleg i els acords, com sempre havíem reclamat els Comuns. El diàleg polític, la desjudicialització amb els indults i la llei d'amnistia han permès la incorporació dels partits independentistes a la negociació parlamentària i a la vida política de l'Estat. I s'han donat passes molt importants en el reconeixement del plurilingüisme, com ara l'ús de les llengües cooficials al Congrés.

A Espanya, com a altres països d'Europa, la democràcia està amenaçada per l'extrema dreta. Aquest perill s'ha agreujat perquè el PP ha assumit els seus marcs i propostes sobre la immigració, i allà on han governat han acceptat els seus postulats en polítiques públiques vinculades a feminisme, LGTBIQ+, cultura i memòria democràtica. Vox, el partit d'extrema dreta espanyolista, és la fracció ultraconservadora sorgida com a reacció davant canvis socials i polítics que s'han produït les darreres dècades. En bona part són una resposta a la derrota social i cultural del conservadorisme que enyora un país centralitzat, amb les dones sotmeses, el model de matrimoni i família tradicional com a dominant, ètnicament homogeni, LGTBIQ-fòbic, xenòfob i profundament autoritari dirigit per les oligarquies de sempre. També és necessari analitzar com en alguns casos aquestes forces han pogut canalitzar determinat descontentament de sectors populars.

Davant aquests sectors reaccionaris i l'amenaça de la involució, cal construir acords polítics i aliances socials, un front progressista i democràtic, tant a l'Estat com a la Unió Europea, que posi en primer terme defensar els drets democràtics conquerits i guanyar nous drets socials en tots els àmbits.

Les eleccions del 23J de 2023 van aturar un govern de la dreta i l'extrema dreta que pràcticament es donava per fet. La formació de la Coalició Sumar i el paper dels Comuns van ser fonamentals per frenar les dretes i guanyar una nova legislatura progressista. La majoria que es va formar és una majoria de rebuig a la que podia encapçalar Feijóo, amb l'extrema dreta. És una majoria democràtica, comparteix l'objectiu de la reforma democràtica de l'Estat i és una majoria plurinacional que ha donat suport a l'amnistia, però no és una majoria que comparteixi un programa de govern progressista. El repte és aconseguir que aquesta majoria del no a la dreta i l'extrema dreta esdevingui una majoria del sí al programa de reformes transformadores que proposa el bloc d'esquerres per guanyar drets per a tothom.

Cal assenyalar com a element negatiu que una bona part de la societat expressa desafecció cap a la política i manca de confiança en les institucions. Tot i els canvis realitzats, els nivells de qualitat democràtica són clarament millorables, amb la implementació de polítiques públiques que fomentin la participació social i ciutadana i el diàleg social, i que alhora millorin de forma efectiva les condicions de vida de la ciutadania.

Les forces democràtiques que es reclamen del catalanisme han d'entendre que en la història d'Espanya els avenços democràtics i de reconeixement de la diversitat territorial s'han produït conjuntament amb els avenços socials. L'agenda catalana, aquesta legislatura en la qual té un gran protagonisme l'amnistia i el finançament singular, no pot avançar sense una majoria social en el conjunt de l'Estat que reclama avenços en l'agenda social. A més, el bloqueig de l'agenda progressista aniria en perjudici de la majoria de la societat catalana que pateix els mateixos problemes socials que la resta de l'Estat i només beneficia al bloc reaccionari.

Els Comuns no compartim la idea d'una legislatura de conservació i gestió dels avenços de la legislatura passada, sense noves reformes remarcables. Per aturar les dretes, cal mobilitzar la gent progressista amb l'agenda social, cal prendre la iniciativa com fan els nostres ministres i el grup parlamentari plurinacional de Sumar. Els Comuns serem exigents per vetllar que es compleixi íntegrament l'acord de govern de coalició progressista de l'Estat.

Pels Comuns, aquesta legislatura ha de desenvolupar una agenda social i feminista, verda, catalana i democràtica. Impulsar l'agenda social i feminista per reduir les desigualtats: amb les polítiques efectives pel dret a l'habitatge com a gran prioritat, i l'aprovació de la llei per a la regularització extraordinària per a persones estrangeres a Espanya, la reducció de la jornada laboral, l'extensió dels permisos de paternitat i maternitat, la prestació universal per fill, filla o menor en acolliment a càrrec; incrementar les prestacions sanitàries per a la salut mental, la salut bucodental i l'oftalmologia; la llei del cine i l'avenç en el reconeixement del plurilingüisme de l'Estat espanyol, tot garantint els drets culturals; més recursos contra la violència masclista i la reforma fiscal progressiva i verda. Impulsar l'agenda de la transició ecològica: amb la reducció dels vols de curta distància, la fiscalitat verda, una nova política de gestió de l'aigua sostenible i promoure la democratització de l'energia renovable amb l'autoconsum col·lectiu i les comunitats energètiques. Blindar el dret a la informació com a garantia de la qualitat democràtica en tots els àmbits i institucions de la societat. I l'agenda catalana amb l'acord d'un nou model de finançament que ha de reconèixer un finançament singular per a Catalunya, millorar el finançament del conjunt dels territoris i avançar en la federalització solidària de l'Estat.

Pels Comuns és fonamental també continuar lluitant per la reforma del finançament local, sempre oblidada, per abordar una segona descentralització que apoderi els municipis i millori els serveis a la ciutadania.

Aquesta també és la legislatura de la democratització de l'Estat. Parts fonamentals de l'Estat com la justícia o mitjans de comunicació estan sotmesos a un control oligàrquic de sectors que rebutgen els avenços democràtics o la transparència, sectors que són al darrere de la guerra judicial i de les notícies falses en connivència amb les dretes.

L'agenda democràtica ha d'abordar la plena democratització de les institucions de l'Estat, garantir la transparència i el pluralisme dels mitjans de comunicació, garantint la seva independència dels governs i els drets de la ciutadania a una informació veraç; lluitar contra la desinformació i les denúncies falses, preservant els drets de les víctimes; suprimir els delictes contra els sentiments religiosos o d'escarni públic a totes les institucions de l'Estat. Així com la plena garantia dels drets i les llibertats amb la derogació de la llei mordassa, el tancament dels CIES i la derogació de la llei d'estrangeria.

Per guanyar la batalla de l'agenda social, verda, feminista, antiracista i democràtica, cal una majoria social que la impulsi des del carrer, que pressioni les forces polítiques. Cal cercar la complicitat de la societat civil i de la majoria de la ciutadania, així com promoure la mobilització social. Hi ha objectius i polítiques que formen part del sentit comú, que són reclamades per àmplies majories més enllà de les que van votar les forces d'esquerres, com és el cas de les polítiques pel dret a l'habitatge o la reducció de la jornada laboral. Impulsar una majoria social àmplia amb objectius concrets és una garantia per avançar al Govern i al Congrés i que els canvis siguin irreversibles.

A l'Estat només hi ha dos camins: la regressió reaccionària, centralista i neoliberal, o l'avenç democràtic amb nous drets socials i la federalització de l'Estat. Els Comuns som una força imprescindible per continuar impulsant les polítiques de canvi des dels nostres ministeris i des del grup parlamentari plurinacional de SUMAR. Els Comuns, des de la nostra sobirania i relacions bilaterals, contribuirem positivament a l'enfortiment de l'espai plurinacional i a l'entesa de les forces de l'esquerra transformadora per tal que sigui determinant per a la formació de majories de govern progressistes. I ho farem de forma coherent amb el nostre projecte, amb voluntat d'acord amb les forces progressistes i defensant en tot moment els nostres objectius transformadors.

1.3 Els grans reptes de Catalunya

Des de 2012 fins a les darreres eleccions, la política catalana s'ha situat en un terreny definit pel procés. Les majories que es van configurar van tenir com eix vertebrador l'independentisme.

En aquest període s'ha produït una recomposició del mapa polític català amb la mutació cap a l'independentisme de l'espai de l'antiga CDC; l'auge i desaparició de C'S com a partit de refugi del vot antiindependentista; la recomposició d'un PSC, amb menys ambició social i transformadora, que ha aconseguit recuperar els vots que van anar a C'S i que es vol convertir també en la referència de l'espai de centre i d'una part de l'espai de centredreta, i l'entrada de dues forces d'extrema dreta al Parlament, VOX i Aliança Catalana.

El fracàs del procés ha provocat una greu crisi en l'independentisme, pendent encara de resoldre, i una reorientació estratègica amb la renúncia a la via unilateral i el diàleg i negociació amb el govern de l'Estat com a únic camí possible que ERC i Junts afronten amb diferents ritmes i intensitats en funció de la pugna oberta pel lideratge de l'independentisme. La capacitat de mobilització de les entitats socials que van liderar el procés ha minvat, el suport a la independència s'ha reduït especialment entre els joves, i les forces polítiques independentistes estan redefinint les seves estratègies i no tenen un projecte compartit.

Pel que fa a l'acció de govern dels darrers anys, la majoria d'ERC i Junts no va ser capaç d'elaborar i impulsar un projecte de país més enllà de l'apellació retòrica a la independència, ni una estratègia compartida ni una fórmula estable per mantenir la majoria del Govern. Primer CDC i després Junts van dirigir i condicionar les polítiques del Govern. Problemes com l'impacte de les retallades, la degradació dels serveis públics, la privatització dels serveis sanitaris, els alts nivells d'exclusió social, la crisi de l'habitatge, les problemàtiques estructurals del sistema educatiu, la mercantilització de la cultura, el retard en la transició energètica no només no van ser una prioritat, sinó que es van veure aguditzats perquè la majoria predominant en el Govern la major part d'aquest període va estar en mans de Junts.

Tot això al final ha contribuït a una devaluació de les institucions pròpies d'autogovern, en un context en el qual en molts moments es posava de manifest, fins i tot, l'absència de govern, com s'ha vist en les polítiques educatives, la gestió de l'aigua i la sequera, la manca de suport als ajuntaments durant la pandèmia o el manteniment de les retallades.

En aquest període, Barcelona en Comú guanya l'alcaldia de Barcelona, i els Comuns les eleccions generals de 2015 i 2016. No obstant això, a les diferents eleccions catalanes

que es produeixen, els Comuns no aconseguim els resultats metropolitans al conjunt del país. Així i tot, Catalunya en Comú ha estat una força que ha demostrat la seva utilitat per obrir nous camins per sortir del bloqueig i de la dinàmica de blocs amb la proposta de llibertat, diàleg i solucions. Vam ser capdavaners en plantejar que l'únic camí per resoldre el conflicte era la negociació i la desjudicialització, un camí transitat posteriorment pel govern de l'Estat i el Govern català amb l'aprovació dels indults, l'eliminació del delictes de sedició i la llei d'amnistia.

Els Comuns hem realitzat una oposició ferma i coherent en la defensa dels drets socials i contra un model obsolet i antiecològic basat en grans infraestructures, però també, des de l'exigència, hem arribat a acords amb el Govern amb l'aprovació de dos pressupostos que han suposat avenços socials i fiscals concrets beneficiosos per a la majoria.

El dilema de les darreres eleccions al Parlament va ser girar full del procés obrint una nova etapa en la qual les prioritats serien les polítiques públiques socials i econòmiques o una mena de procés de baixa intensitat liderat per Puigdemont. Globalment, el resultat té elements preocupants, com el creixement de les forces de la dreta i l'aparició d'un nou partit d'extrema dreta.

A les darreres eleccions municipals vam concórrer amb una aliança àmplia d'esquerres amb l'objectiu de presentar el màxim nombre de candidatures i evitar la competició entre candidatures del mateix espai polític. Des de llavors, aquesta coalició electoral no ha tingut continuïtat. De cara a les eleccions municipals del 2027, l'objectiu ha de ser buscar la màxima unitat d'acció possible.

Ara som a l'inici d'una nova etapa que s'ha pogut obrir gràcies als acords del PSC amb ERC i els Comuns. Som una força útil, necessària i cohesionada, i tenim el repte d'exemplar la nostra base social. Hem situat com a prioritat de la legislatura garantir el dret a l'habitatge, la principal urgència social que avui té el país; el transport gratuït; una despesa mínima del 6% del PIB per a l'educació; la recuperació de la sisena hora a l'escola pública; la gratuïtat del servei de menjador escolar; el compromís que la despesa en atenció primària sigui el 25% del pressupost del Departament de Salut; l'increment del pressupost de cultura al 2%; la millora del finançament de les universitats públiques catalanes; l'aturada del macrocasino Hard Rock, que ha de servir perquè generem ocupació qualificada i d'alt valor afegit; i cal trobar alternatives de mobilitat sostenible davant del Quart Cinturó fins a Granollers. Reafirmem la nostra clara i contundent oposició a l'ampliació de l'aeroport del Prat pels seus impactes negatius en la lluita contra l'emergència climàtica i l'impacte que suposaria l'arribada de pràcticament 20 milions més de turistes.

Aquests acords són només pactes d'investidura, però canvien el terreny de joc de la política catalana, obren espai per a l'entesa de les forces polítiques que comparteixen la

tradició del catalanisme d'esquerres i situen a Junts més lluny de la centralitat de la política catalana.

En aquesta nova etapa, la societat catalana demana posar en primer terme els problemes socials, econòmics i ambientals, així com aconseguir avenços concrets en l'autogovern. Els grans debats seran la transformació social i ecològica que Catalunya té pendent, la millora dels serveis públics, i el finançament singular per guanyar autogovern i resoldre l'infrafinançament.

Els grans reptes de la societat catalana són:

- El repte social, feminista i antiracista
- El repte climàtic
- El repte democràtic
- El repte nacional

1.3.1 El repte social, feminista i antiracista

Les desigualtats travessen la societat catalana, la divideixen i l'allunyen de l'ideal d'un sol poble. Unes desigualtats que no només caracteritzen a la societat catalana, sinó que apareixen amb força també a la resta de l'Estat i del món, i són conseqüències d'un sistema capitalista hegemònic. Les desigualtats tenen efectes negatius en la vida de la gent, però també degraden la democràcia i afavoreixen la desafecció ciutadana. La desigualtat és incompatible amb una societat plenament democràtica. Aquesta desigualtat afecta el conjunt de la classe treballadora, i en especial a les dones, a les persones LGTBIQ+, a la gent jove, a la gent migrada i/o racialitzada, a les persones amb discapacitat, als nens i nenes i a la gent gran.

Una de les conseqüències més nefastes i persistents de l'hegemonia del neoliberalisme, expressió actual del capitalisme, és el creixement descontrolat de la desigualtat. La financerització de l'economia permet als propietaris i gestors d'aquesta mena d'actius l'extracció d'una part, completament desproporcionada, de la riquesa. La reducció d'impostos sobre el capital els garanteix la possessió. La resta de la societat, des de les rendes del treball assalariat, fins a les persones que depenen de subsidis, passant per les rendes del treball autònom i els petits propietaris, pateixen la pèrdua de renda i l'afebliment de l'estat del benestar. Tot i que el sindicalisme, l'expressió organitzada dels treballadors i treballadores que caldria enfortir més, és un fre pel creixement de les desigualtats. Aquesta depauperació general, unida a l'enriquiment injust d'una minoria, erosiona el consens social i sacseja la legitimitat de les institucions. Catalunya no s'escapa d'aquest problema.

A Catalunya, la taxa de pobresa és del 24,4%; un de cada tres infants va patir l'any passat risc d'exclusió social o pobresa. El 20% de les persones més riques tenen un ingrés

mitjà cinc vegades superior al 20% de les més pobres, i aquesta distribució, tot i que amb oscil·lacions cap a una lleugera millora els darrers anys, es manté en el temps, cronificant la desigualtat de renda. Una cronificació que és perpètua i alhora es reproduïx amb nous models d'exploració i precarització, entre d'altres: els que deriven de l'economia de plataforma, de l'aposta per sectors com el turisme o de l'increment de les necessitats de cura, on cada cop hi ha més dones migrades i/o racialitzades tenint cura de la gent gran per sota de misèria.

Al costat d'això, el cost de la vida s'encareix; ho fan els lloguers, ho fa l'alimentació i la resta de béns de consum, fent que cada cop s'estengui més la figura del treballador i la treballadora pobre. I el nostre model productiu contribueix al fet que les desigualtats creixin, perdent pes la indústria mentre que guanya pes el sector terciari.

L'habitatge s'ha convertit en un dels principals factors de desigualtat. A la dificultat per poder accedir a un habitatge per part de la gent jove, s'ha d'afegir l'augment en aquesta cerca d'habitatge per part de persones d'edats compreses entre els 45 i els més grans de 65 anys, que en aquest moment ja suposen el 23% de les persones que estan buscant lloguer, incrementant el problema. En l'actualitat, a això li hem d'afegir la dedicació de la meitat del salari per al pagament de l'habitatge. Aquesta situació trenca el contracte generacional implícit pel qual els joves de generacions anteriors, després de consolidar la seva situació laboral, més tard o més d'hora, accedeixen a un habitatge. Ara és impossible.

La desregulació del mercat de l'habitatge i la manca d'un parc públic d'habitatge ha deixat el terreny lliure a l'especulació i l'enriquiment del sector rendista, dels grans propietaris i dels fons voltor, mentre l'accés a l'habitatge s'ha convertit en un factor d'empobriment. La manca de limitacions i regulacions dels habitatges d'ús turístic han desplaçat habitatge residencial a habitatges turístics que perpetua i aprofundeix la crisi d'habitatge.

Un dels eixos de desigualtat que travessen la societat catalana i el conjunt de societats d'arreu del món és la desigualtat de gènere. Una desigualtat que s'expressa en la renda (tenim una bretxa salarial del 17,6%) i també en tots els àmbits de la nostra vida quotidiana: les tasques domèstiques encara recauen, principalment, en les dones; les cures de familiars (creixents per l'envelliment de població) les estan suportant les dones; la pobresa està feminitzada; la promoció laboral és més fàcil pels homes que per les dones; i la violència masclista, en totes les seves expressions (física, sexual, psicològica, feminicidi, la violència vicària, ciberasetjament, violència política contra les dones que ocupen poder...) segueix molt present i és una de les xacres de la nostra societat. En definitiva, el patriarcat es reproduïx en totes les esferes de les nostres vides.

El codi postal d'on naixem o vivim determina massa les perspectives dels nostres projectes vitals, i també determina l'accés a les cures, a les urgències mèdiques o als tractaments mèdics segons el territori. La desigualtat té un clar component territorial: en determinats barris i poblacions de Catalunya es concentra la pobresa, les dificultats per arribar a final de mes i, per tant, el malestar social associat a la manca de perspectives de millora.

La desigualtat territorial no només s'expressa per la renda per càpita, sinó per la possibilitat o no de tenir una feina i un projecte de vida en un territori, i aquí cal remarcar la manca de planificació territorial a Catalunya, la concentració excessiva en els àmbits metropolitans de l'activitat econòmica i industrial, i la poca capacitat històrica de fer política de reequilibri territorial, oferint projectes i alternatives de vida al món rural i als petits pobles que no passen per l'oferta turística de temporada. La desigualtat territorial també impedeix accedir en condicions dignes a serveis públics bàsics com la sanitat, l'educació o les cures, incrementant la desigualtat que pateixen els habitants de petits municipis.

La data de naixement no pot ser un llast que bloquegi l'avenç social i condemni diverses generacions a ser "perdudes". A Catalunya, la desigualtat generacional és cada vegada més evident; la dificultat d'accés a l'habitatge, el bloqueig del creixement en l'àmbit laboral... tot plegat està creant una situació insostenible en què la població més jove està abocada al fracàs o a la dependència de l'ajuda familiar per sobreviure. Tenim les generacions més preparades de la nostra història i, tanmateix, estan patint una situació de precarietat i d'incertesa sobre el futur. Els Comuns hem de donar resposta a les demandes d'igualtat d'oportunitats i suport dels joves.

Tot això passa en una població que creix bàsicament per l'arribada de persones migrades (17% a Catalunya). La població migrada i/o racialitzada pateix de forma més descarnada tots els eixos de desigualtat que caracteritzen a la societat catalana, jugant en contra del model de societat cohesionada que defensem. A la Catalunya dels vuit milions, el dret a la ciutadania no està garantit, oblidant que aquest país s'ha construït històricament amb el treball de la gent de diferents orígens, deixant al marge, a través de mecanismes burocràtics (com la manca d'empadronament i la dificultat d'aconseguir la nacionalitat) a milers de persones que haurien de poder viure amb els mateixos drets i deures que els seus veïns i veïnes. Aspecte que influeix especialment en el món del treball, que observa com les seves persones treballadores no tenen el dret de ciutadania. Cal generalitzar els instruments d'acollida, l'ensenyament de les llengües locals, el funcionament de les administracions, les necessitats específiques sanitàries, tant físiques com mentals (síndrome d'Ulisses), i potenciar les associacions de trobada i convivència amb la població ja assentada i d'origen.

El racisme estructural que històricament ens travessa com a societat s'ha revifat i radicalitzat per acció de l'extrema dreta, i ha esdevingut una de les majors causes del retrocés democràtic que ens amenaça. La lluita contra el racisme, d'igual manera que el feminisme i l'ecologisme, ha de ser un dels eixos fonamentals que vertebrï la nostra acció política.

La desigualtat és, per tant, causa dels principals malestars socials, d'una societat amb problemes de salut mental, d'estrès i angoua; és causa del malestar de les generacions més joves, que no poden accedir a un habitatge digne i veuen com avança sense fre la crisi climàtica i com està en qüestió que tinguin una vida igual o millor que la dels seus pares i mares. La salut mental, especialment entre les persones joves, és una emergència social que requereix una resposta immediata. Cal ampliar els recursos públics dedicats a la salut mental, amb una atenció integral, gratuïta i accessible per a tothom, que posi èmfasi en la prevenció i en el tractament precoç.

Estem immersos també en una transició demogràfica: l'increment de l'esperança de vida comporta una major longevitat de la població; les baixes taxes de natalitat i els fluxos migratoris que l'acompanyen. Aquests canvis poden veure's fortament impactats per les desigualtats creixents que genera l'actual model social i, per tant, caldrà reforçar les polítiques de protecció i cures. Fenòmens com l'edatisme, els relleus generacionals, la discriminació, el racisme, o altres, requereixen també un reforç de les polítiques i serveis públics per donar-hi una resposta positiva, socialment justa, que afavoreixi tant l'autonomia personal com la integració social, que comporti la igualtat de drets i d'accés als serveis per a tothom i arreu el territori.

Cal fer front al repte demogràfic, denunciant l'edatisme creixent en la nostra societat i amb polítiques per la igualtat que garanteixin els drets a totes les persones, sigui quina sigui la seva edat. Cal garantir les pensions dignes i confrontar els discursos falsos de la por que anuncien que no hi haurà pensions en un futur, amb l'intent de generar una confrontació intergeneracional. L'envelliment de la població, que suposa un repte en la cura, també suposa un repte per a les polítiques públiques per tal d'incorporar aquesta dimensió en la garantia d'un nivell de qualitat de vida i impulsar una estratègia de desinstitucionalització per garantir l'autonomia de les persones grans. Cal afrontar reptes com la soledat no desitjada, la necessitat d'equips (com ara les residències públiques de persones grans) i d'activitat educativa, cultural, associativa, esportiva, per un envelliment actiu amb una atenció als municipis en zones aïllades i rurals.

A Catalunya cal aprovar una llei de drets de les persones grans. És imprescindible dotar als municipis d'eines i recursos que millorin l'atenció i la qualitat de vida de les persones grans. Les polítiques públiques han de ser dissenyades tenint en compte les necessitats específiques de

cada comunitat, promovent un enfocament integral que incorpori l'atenció a les persones grans amb el suport emocional i social que necessiten. Els municipis han de tenir la capacitat de desenvolupar polítiques d'envelliment actiu que promoguin un envelliment saludable i digne.

Avui, ni el treball ni les actuals prestacions públiques garanteixen sortir de la pobresa. Els serveis públics, el nostre model d'Estat de benestar, la situació de l'habitatge, el sistema fiscal, l'urbanisme, el desequilibri territorial i el model productiu existent no aconsegueixen reduir les desigualtats que, en gran part, es cronifiquen. En aquest sentit, mereix una especial menció el model sanitari, educatiu i de serveis socials, que són peces fonamentals del nostre sistema de benestar, que encara pateixen les conseqüències de les retallades, a les quals s'hi han afegit nous processos recentralitzadors i segregadors, i necessiten més recursos i una aposta política a llarg termini, que garanteixi l'accés universal, entre d'altres, de totes les persones nouvingudes.

L'aliança social entre classes mitjanes i treballadores sobre les quals es basa l'Estat de benestar està en risc; una part de la classe mitjana opta per serveis bàsics mercantilitzats i privats (afavorits pels diferents governs de la Generalitat) davant l'afebliment dels serveis públics: mútues sanitàries, la segregació escolar, escola concertada i privada, la cultura des de l'esfera privada i com un negoci, la privatització del sistema universitari a través de màsters privats i centres adscrits, les residències privades per a la gent gran, zones residencials que trenquen amb la ciutat compacta i diversificada. I s'erosiona així la base fiscal social i política que sustenta el sistema de benestar.

La desigualtat, doncs, malmet la democràcia, perquè ataca a la mateixa idea de ciutadania i fa a les persones menys lliures. La llibertat, que la dreta ha associat a l'èxit, a la meritocràcia i a l'individualisme per sobre del que és col·lectiu, és un concepte a recuperar per l'esquerra, perquè la igualtat és la garantia de la llibertat de totes les persones davant dels privilegis d'unes poques.

1.3.2 El repte climàtic i ecològic

Catalunya es troba a la Mediterrània occidental, la zona d'Europa amb major afectació per l'emergència climàtica. L'augment de les temperatures ja és palpable per a tothom. L'any passat, la temperatura va arribar a 2,2°C per sobre de l'era preindustrial. Fruit d'això, el Barcelonès, Terres de l'Ebre, Costa Daurada o a Portbou van patir més de 60 nits tropicals durant l'estiu. Es calcula que les onades de calor provoquen més de 1.000 morts a Catalunya i la contaminació de l'aire va causar 1.500 morts a Barcelona, principalment gent gran i dones. Però també afecta el correcte funcionament de les aules de l'escola o poder desenvolupar certes feines amb normalitat.

Els fenòmens meteorològics extrems com les sequeres o les pluges torrencials són cada vegada més freqüents. Aquests

darrers anys hem patit la sequera més greu des que es tenen registres ara fa més de 100 anys. L'Ebre ha perdut la meitat de l'aigua en 25 anys. També són més freqüents els temporals i l'impacte sobre el litoral català és més que evident.

La pèrdua de la biodiversitat també és present; així, en només 14 anys s'han reduït almenys un 22% els efectius de les poblacions de 258 espècies de vertebrats i invertebrats. Aquest descens altera l'estabilitat dels ecosistemes i redueix els serveis ambientals, impactant així en la salut i disminuint la capacitat de produir aliments, entre d'altres.

A més, el creixement considerable de la massa forestal al nostre país implica una gestió urgent per reduir riscos d'incendis i a la vegada aprofitar els recursos forestals tant per a la generació d'energia com per a matèria primera per diferents sectors econòmics, com ho pot ser el de la construcció.

La pujada de temperatures i l'escassetat hídrica també tenen un impacte directe en alguns sectors econòmics com ara l'agricultura i la ramaderia, reduint la seva productivitat, o el turisme, on es preveu un important desplaçament de turistes del Mediterrani al Cantàbric.

Per altra banda, una mala gestió de la crisi climàtica pot agreujar les desigualtats, ja que afecta més greument les feines més precaritzades, els habitatges sense aïllament ni climatització, o als barris amb menys espais verds i refugis climàtics.

Així doncs, el canvi climàtic és transversal: impacta en el nostre dia a dia, en la salut de les persones, el sistema educatiu i les jornades laborals; i a la disponibilitat d'aigua i d'aliments de proximitat i les activitats econòmiques. I quines polítiques s'impulsin seran claus pel futur econòmic, social i ambiental de Catalunya, per tal de garantir un accés equitatiu als recursos.

En aquest sentit, Catalunya té greus mancances en la mitigació i adaptació al canvi climàtic. Des del paupèrrim desplegament de les renovables, passant per una dèbil garantia del subministrament d'aigua, i cabals ecològics o amb un parc residencial i equipament altament envellits i climàticament deficients.

1.3.3 El repte democràtic

La democràcia pateix amenaces diverses: les desigualtats, les incerteses i la por al futur, que incrementen la desafecció ciutadana i que provoquen grans índexs d'abstenció; la concentració del poder econòmic en poques mans, que incrementa el poder de les elits davant la voluntat de la majoria; i el creixement de les forces d'extrema dreta, que volen fracturar la societat catalana. Al Parlament han aconseguit representació parlamentària dues forces d'extrema dreta: Vox, ultranacionalista espanyola, i Aliança Catalana, ultra-

nacionalista catalana. Ambdues comparteixen el racisme i la xenofòbia com a tret fonamental de la seva identitat.

L'extrema dreta és avui una amenaça per a la democràcia, per a la cohesió social i per al futur de Catalunya. No tenim futur com a nació si som una societat fracturada, si el país es dividís en funció de l'origen o la cultura, com vol l'extrema dreta. Hem pogut avançar al llarg de la història gràcies a la voluntat de ser “un sol poble”, una societat inclusiva que ha incorporat la diversitat i ha garantit la prosperitat en condicions d'igualtat.

L'auge de l'extrema dreta també és conseqüència del capitalisme neoliberal, tant per haver provocat la crisi de 2008 com per haver fracassat en les mesures per superar-la. La resposta ha estat una radicalització ultraconservadora que ha buscat el culpable de la “promesa incomplerta” de prosperitat del neoliberalisme en les persones migrants, situant el conflicte entre “l'últim i el penúltim”, i no en les retallades de serveis públics o en les privatitzacions. Les seves banderes són el masclisme enfront del feminisme, l'LGTTBI-fòbia, el negacionisme climàtic, el racisme, l'antipolítica i l'autoritarisme. En definitiva, alimenten la nostàlgia per una societat ètnicament homogènia, heteropatriarcal i no democràtica.

L'extrema dreta és la reacció d'una part de la societat ubicada principalment en la dreta pels seus valors ideològics que no accepta canvis culturals i socials, que haurien de ser irreversibles i que hem de defensar, i reacciona davant una societat que ha normalitzat la diversitat sexual, que és feminista, laica i intercultural, i en el cas de l'Estat, plurinacional.

A més, el creixent efecte radicalitzador cap a la ultradreta que estan generant les xarxes socials a través de figures públiques que es dirigeixen principalment a homes joves està provocant una deriva perillosa cap a opcions neofeixistes d'una part de la població jove que sent que cap opció política es preocupa dels seus problemes o els interpella.

El risc, tant a Catalunya com a Espanya, és la seva capacitat d'incidir a través de notícies falses difoses per les xarxes i determinats mitjans de comunicació en el debat públic, així com la seva influència en la dreta democràtica, que assumeix els seus marcs ideològics i la seva agenda. Amb aquesta assumpció, com demostra l'experiència de molts països europeus, no només no s'aconsegueix aturar l'extrema dreta, sinó que s'amplifica la seva capacitat d'influència. La tolerància de la dreta convencional amb l'extrema dreta és un risc per a la democràcia.

A l'extrema dreta se la combat amb polítiques socials i econòmiques eficaces per reduir les desigualtats, amb igualtat de drets i deures per a tothom, però també donant clarament i sense complexos la batalla ideològica contra els discursos de l'odi, per un model de societat oberta, igualitària, feminista, diversa i transcultural. Amb una educació

empoderadora que transmeti els valors democràtics i la memòria de la lluita per les llibertats. I amb un projecte de prosperitat realment compartida i de drets socials que uneixi les classes populars en tota la seva diversitat i situï la disputa social i política entre la majoria popular diversa i els poders econòmics. Aquesta batalla exigeix potenciar un marc comunicacional plural, democràtic i transparent, així com un model cultural que asseguri l'accés general al coneixement.

1.3.4 El repte nacional

El repte de Catalunya és convertir-se en un país amb un alt nivell de benestar i igualtat social, un país divers i cohesionat, amb uns feminismes com a valor social dominant, una democràcia de qualitat i capdavanter en la transició ecològica justa i altament intensiu en indústries verdes.

La defensa de la llengua catalana, com a eina de cohesió social, ha d'estar al centre de les polítiques socials i culturals del país. Cal reivindicar la immersió lingüística i treballar per fer accessible la llengua al conjunt de la societat, garantint el llegat cultural del catalanisme popular.

Per avançar en els drets nacionals i aconseguir una democràcia socialment i ecològicament avançada, Catalunya necessita més i millor autogovern, un projecte compartit per una majoria molt àmplia i transversal.

En els darrers vint anys, els dos grans projectes que han marcat la política han estat el nou Estatut de 2006 i el període que anomenem com a procés. El procés s'explica per factors diversos com la sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut, les conseqüències de la crisi econòmica o la radicalització en clau independentista de la dreta catalana socialment i electoralment qüestionada per les retallades.

La manca d'una sortida dialogada al conflicte, l'unilateralisme de les forces independentistes, l'aplicació del 155 i la repressió de l'Estat van portar a un carreró sense sortida a aquest moviment social i polític. En tot aquest període, els Comuns hem defensat una sortida democràtica al conflicte basada en la desjudicialització, el diàleg i en un acord que ha de ser referendat per la ciutadania. Un camí que s'ha demostrat viable i útil, i que ha fet possible acords entre les forces que es reclamen des del catalanisme. El debat sobre l'autogovern i la qüestió nacional ha estat protagonista del debat polític durant les darreres dècades.

La qüestió de fons és que Catalunya és una nació que al llarg de la seva història ha volgut exercir l'autogovern amb institucions pròpies. I ho hem volgut fer de forma fraterna amb els altres pobles d'Espanya.

Estem en un moment de reconfiguració de les majories socials i polítiques, de superació de les dinàmiques de blocs. Es torna a parlar de catalanisme i de catalanisme popular en el sentit ampli i transversal que aquest terme històri-

cament havia tingut. Malgrat això, hi ha nous riscos, com l'intent d'atjar, per part de l'extrema dreta, un debat identitari per dividir la societat sobre la idea de catalanitat, que ha de tenir una resposta contundent per part de les forces democràtiques i catalanistes.

L'encaix de Catalunya a l'Estat, l'avenç en els drets nacionals i el seu reconeixement no han trobat una resposta adient. Catalunya necessita, per avançar com a país, un projecte nacional compartit per la gran majoria de la societat catalana.

2. Una estratègia per impulsar la transformació del país

Hem identificat els reptes que té la societat catalana. Per donar resposta a aquests reptes, cal que els Comuns tinguem una estratègia clara per assolir nous horitzons de transformació. Tal com desenvolupem al primer apartat d'aquest bloc, els Comuns hem de tenir una hipòtesi política per articular una majoria popular.

El paper dels Comuns, tal com s'explica al segon apartat, ha de ser liderar els debats i les iniciatives polítiques per avançar cap a la transformació social i ecològica.

2.1 La nostra proposta política: una majoria popular per marcar el rumb del país

La nova etapa que s'ha obert a Catalunya és una etapa de transició. S'ha tancat la dècada del procés. Al Parlament hi ha hagut una majoria d'investidura, però no hi ha encara una majoria ampla i estable de govern. L'orientació i consolidació d'una nova majoria dependrà de les estratègies i interessos de les forces polítiques, de la capacitat d'arribar a acords i de les problemàtiques, debats i prioritats que esdevinguin socialment majoritaris. En definitiva, d'una correlació de forces social i política que encara està per establir.

La construcció de la nova majoria pot agafar dos camins:

- La majoria de les elits, dels poders econòmics. Un Govern a la recerca d'acords de geometria variable cap al centre i la dreta, amb l'objectiu d'impulsar un model de creixement econòmic ambientalment obsolet i introduir fórmules privatitzadores en la gestió dels serveis públics. Un Govern amb una agenda subordinada als sectors econòmics més poderosos que tindria com a resultat l'increment de les desigualtats i unes polítiques ecològicament regressives.

- La majoria popular. La formació d'una majoria plural per la justícia social, l'ampliació de la democràcia i la transició ecològica justa. Una majoria parlamentària d'esquerres, feminista, antiracista, de classe i catalanista que amb diferents acords pressupostaris, polítics i parlamentaris va construir un camí compartit, va consolidant un projecte de país basat en uns serveis públics que garanteixin els drets socials, un nou model productiu verd i l'enfortiment de l'autogovern amb el finançament singular. Una majoria compromesa amb l'agenda social, feminista i plurinacional a l'Estat.

Per marcar la direcció i el futur d'un país, no n'hi ha prou amb formar una majoria parlamentària, és necessari articular una majoria social, un bloc social popular que comparteixi objectius, valors, preocupacions, anhels i una determinada idea de com ha de ser el país.

Aquesta majoria política s'ha de construir amb la societat civil, amb els sindicats de classe, les petites i mitjanes empreses, el moviment pel dret a l'habitatge, el moviment feminista i LGTBIQ+, el moviment per la memòria democràtica, els col·lectius de jubilats i pensionistes, els moviments veïnals, antiracistes, els moviments i organitzacions pels drets socials i ambientals en tota la seva diversitat.

La col·laboració amb tots aquests moviments socials s'ha de fer des de l'escolta activa i reconeixent tota la seva diversitat. I no menys important, apropant la nostra proposta a la societat no organitzada, a les classes populars no polititzades, que són les que pateixen més les conseqüències d'un sistema injust i què necessiten solucions senzilles per al dia a dia, més enllà de les demandes dels col·lectius mobilitzats.

Aquestes noves majories, polítiques i socials, són possibles pels canvis que s'han produït en la societat catalana. Els blocs electorals i socials del procés s'han començat a superar. Les preocupacions i prioritats de la majoria passen per les problemàtiques socials, especialment per l'habitatge, la qualitat de l'assistència sanitària o els problemes de l'educació, entre d'altres, així com per les condicions generals de treball. I la societat catalana, des de les legítimes aspi-

racions de cadascú, s'està retrobant en un nou catalanisme més inclúsiu i ampli.

Els Comuns creiem que avui és necessari i imprescindible formar la majoria política d'esquerres, feminista, antiracista i catalanista. I és necessari i possible construir la majoria popular pels drets socials, una majoria per la reducció de les desigualtats, per la transició ecològica i digital justes, i per un catalanisme popular inclúsiu enfront dels poders econòmics que volen alentar la transició ecològica, orientar-la en benefici de l'oligopoli energètic i les grans empreses, i mantenir els privilegis de la minoria més enriquida.

Hem de tenir en compte també que alguns sectors voldrien un altre camí, el fracàs de la via del diàleg, de l'entesa entre les forces progressistes i el retorn al conflicte amb l'Estat en una lògica de "com pitjor, millor".

Si s'acaba imposant una majoria o l'altra, dependrà, com s'ha dit, de la correlació de forces i, especialment, del grau d'influència política i social de les organitzacions socials i moviments populars, així com de la incidència política i social que tinguin per marcar el futur del país, i del suport electoral que aconseguim els Comuns.

En un context de forta resistència dels poderosos als canvis socials i econòmics, d'emergència climàtica accelerada i d'amenaça democràtica pel creixement de les forces d'extrema dreta, la majoria social que cal construir ha de ser àmplia i, per tant, diversa. Només així serà possible donar resposta a les necessitats del conjunt de la ciutadania.

Aquesta majoria ha d'articular-se mitjançant una aliança de sectors que representen els interessos comuns cap a la transformació social i ecològica. Això implica les classes treballadores en tota la seva diversitat, a la gent més precaritzada, a les persones en situació administrativa irregular, migrants i/o racialitzades, però també inclou les classes mitjanes, així com els i les treballadores del camp i els col·lectius en risc d'exclusió social. A més, és imprescindible integrar en aquesta aliança les petites i mitjanes empreses que volen liderar una economia verda, socialment justa i de futur.

També cal involucrar el moviment ecologista, que ha estat el motor de la consciència climàtica i que té una visió transformadora de les relacions econòmiques i polítiques amb la natura, amb el decreixement d'energies i produccions contaminants, així com els col·lectius de l'economia social i solidària, sectors que plantegen un model de producció i distribució més just, democràtic i respectuós amb els límits ecològics del planeta. Aquests sectors comparteixen una perspectiva comuna que qüestiona les estructures tradicionals del capitalisme i ofereixen models alternatius que posen la vida al centre.

En definitiva, l'aliança per la transició ecològica justa no només és un projecte econòmic i tecnològic, sinó sobretot

un projecte polític que ha de generar noves formes de solidaritat entre sectors tradicionalment desconnectats, però que avui es troben en la mateixa lluita per la defensa del bé comú, la sostenibilitat ecològica i la justícia social.

2.2 La nostra missió: liderar per transformar

La missió dels Comuns és liderar la construcció de la nova majoria política popular, social i ecològica, per marcar el rumb del futur del país conjuntament amb els sectors socials més progressistes. Catalunya en Comú és una eina imprescindible, tant per fer possible les grans transformacions que Catalunya necessita com les polítiques públiques concretes per fer front a les desigualtats i a l'emergència climàtica.

En aquest sentit, l'aportació dels Comuns s'ha demostrat com la garantia per a la formació de majories d'esquerres en complicitat amb el teixit i els agents socials, tant a l'Estat amb el govern de coalició progressista com a Catalunya en contribuir a obrir una nova etapa.

Els valors progressistes estan arrelats en el sentit comú de la societat catalana: el rebuig a les desigualtats, la solidaritat, l'acceptació de la diversitat, la lluita contra el canvi climàtic i l'amor per la natura i la preservació del territori, o la defensa de la sanitat i l'educació pública. És amb aquest sentit comú amb el qual hem de connectar, per donar-li una expressió política clara i transformadora.

En paràmetres electorals hem d'interpellar a un espai social molt ample que s'identifica políticament amb els valors de l'esquerra i del catalanisme. Un camp que és més permeable entre les diferents opcions polítiques després de la superació dels blocs establerts pel procés. S'està produint una recomposició dels espais electorals que ens dona possibilitats de creixement. Les múltiples fronteres de vot que tenim ens permeten adreçar-nos a diferents tipus d'electorat que es poden identificar amb un projecte coherent d'esquerres, feminista, ecologista i catalanista.

El lideratge s'exerceix incidint en el debat de les idees, marcant la conversa pública, amb iniciativa política, amb programes i propostes que connectin amb les demandes i necessitats populars, i demostrant en l'acció política quotidiana la nostra utilitat per millorar les condicions de vida i de treball de la majoria. En definitiva, liderar primer ideològicament i políticament per liderar electoralment la majoria social progressista i catalanista.

Els Comuns apostem per ser una força rigorosa i seriosa, conscient de les correlacions de forces i de les seves dificultats i potencialitats, i al mateix temps agosarada i amb audàcia per empènyer les transformacions necessàries.

Guanyar l'hegemonia no es fa només des de les institucions. La transformació ecosocial s'ha d'implementar des de les institucions, els governs, els parlaments i els ajuntaments, però per fer-la possible és imprescindible donar la batalla cultural i l'impuls dels moviments socials i la pressió des de la societat. Per això diem que som una "força de lluita i de govern". Liderar és contribuir a teixir aliances socials amples, una coalició de lluites diverses pels drets socials, culturals i laborals, pel dret a l'habitatge, en defensa de la natura, veïnals, feministes, LGTBIQ+, de persones migrants, de lluita contra el racisme i pel dret a viure de la terra.

La nostra voluntat de liderar també es demostra en la capacitat d'arribar a acords perquè avanci el programa de la transformació. Per créixer electoralment, cal que siguem una força útil que intervén en tots els àmbits socials, institucionals i de govern, sempre en funció de les possibilitats d'acordar i de realitzar programes de canvi real. La cooperació amb les altres forces d'esquerres és necessària per construir majories i compatible amb una competició virtuosa entre les diferents forces per mobilitzar sectors socials diversos i eixamplar l'espai plural de les esquerres i el catalanisme.

La brúixola en la relació amb les altres forces polítiques és més el "per a què" que el "amb qui", els fets més que les paraules, els acords programàtics més que les bones intencions, i els interessos, de les majories populars, i no els de les elits i els privilegiats.

Una estratègia per construir majories ha d'establir els eixos de la disputa política amb l'objectiu d'eixamplar tant com sigui possible l'espai social favorable a la transformació.

Els Comuns estem clarament ubicats en l'espai de l'esquerra, som una força d'esquerres, feminista, antiracista de classe i ecologista que arriba a acords amb les forces progressistes. Però per liderar la construcció de la majoria popular no n'hi ha prou amb estar clarament ubicats en l'eix esquerra-dreta, hem d'obrir el camp de la disputa política i ho hem de fer en dues direccions. El conflicte entre les elits econòmiques que concentren cada vegada més poder i les majories populars, entre preservar els privilegis de la minoria més rica o eixamplar la democràcia i la igualtat. I un segon terreny de disputa política, molt present al debat polític català dels darrers temps, entre passat i futur, entre el vell model econòmic fòssil i de les desigualtats i un model ecològic modern i socialment just.

La concentració de la riquesa en poques mans i del poder econòmic en oligopolis comporta també concentració del poder polític i afebleix la democràcia. Cal equilibrar el poder social a favor de les majories populars. El conflicte entre el creixent poder de les oligarquies a escala global, però també del nostre país, i una democràcia plenament igualitària és un eix fonamental del conflicte polític.

Avui que la democràcia està qüestionada no n'hi ha prou amb defensar-la. La millor manera de preservar la democràcia és fer-la avançar. Per nosaltres, la democràcia no és només anar a votar quan toca. Som una força radicalment democràtica i republicana que vol portar la democràcia arreu, a l'organització de l'Estat acabant amb la monarquia i els seus privilegis, a l'àmbit judicial, a l'economia i als centres de treball, a l'ecosistema mediàtic, a les relacions entre els pobles i a les relacions internacionals.

L'oposició política i mediàtica a avenços socials com la regulació del lloguer, la reducció de la jornada laboral, una fiscalitat justa realment redistributiva, la limitació i regulació del turisme massiu, la gestió pública de l'aigua o reduir l'ús del cotxe privat responen als interessos de determinats lobbies amb una gran capacitat de marcar l'agenda política.

Darrere de cada "no es pot fer, no és possible, no s'ha fet mai", hi ha interessos de minories privilegiades. La subordinació de les institucions públiques a aquestes limitacions genera frustració i desafecció democràtica que acaba aprofitant l'extrema dreta.

La política ha de ser l'expressió de la voluntat democràtica de la majoria social i no ha d'estar sotmesa als límits que imposin els més poderosos. Els Comuns som una força que, com hem demostrat, s'atreveix amb els de dalt, que no accepta que les reformes que cal impulsar tinguin com a límit no molestar les elits ni tocar els interessos dels més poderosos. No és casualitat que els Comuns hàgim patit una guerra judicial i una allau de notícies falses quan hem governat i tocat privilegis.

No es pot fer front als reptes socials, econòmics, climàtics sense aprofundir en la democràcia, sense subordinar els interessos dels més poderosos als interessos de la majoria popular. La crisi de l'habitatge no es resoldrà si no deixa de ser un bé especulatiu dominat per a rendistes i fons inversors, i si no hi ha una intervenció de les administracions en la promoció d'habitatge públic de lloguer assequible. La transició ecològica no es podrà fer ni serà justa sense equitat territorial, participació social i governança democràtica, i si està hegemonitzada per l'oligopol energètic i les grans empreses. No sortirem de l'economia fòssil si les grans empreses petrolieres mantenen els seus privilegis. No avançarem cap a un model econòmic modern i ecològic si les polítiques d'infraestructures estan dictades pels interessos de les grans constructores. No hi haurà redistribució efectiva de la riquesa si no hi ha una fiscalitat justa i eficaç que gravi com cal les rendes més altes, les grans empreses i la banca.

L'altre eix de conflicte que supera el de les etiquetes clàssiques és el conflicte entre passat i futur. El conflicte entre els models econòmics caducs basats en l'especulació immobiliària, la massificació turística i les grans infraestructures viàries o aeroportuàries, i una economia descarbonitzada, basada en la mobilitat sostenible, fomentant el transport

públic, la indústria verda, en el coneixement i el treball digne. Aquesta nova economia implica un nou model productiu d'alt valor afegit, innovador, ecològicament sostenible, i amb capacitat per crear ocupació i garantir els drets laborals.

Els motors de l'economia catalana no poden ser sectors amb poc valor afegit, treballs precaris i sous baixos que tenen un impacte molt elevat, especialment en determinats territoris. Projectes com el macrocasino del Hard Rock, l'ampliació de l'aeroport del Prat o l'ampliació del quart cinturó són exemples d'aquest model anacrònic. Els seus defensors menystenen que avui tota política és climàtica, que el creixement sense límits ja no és possible, que el futur del país passa per la prosperitat verda, i per això cal accelerar la transició ecològica i fer-ho amb criteris de justícia social.

2.3 El dret al futur: una vida bona al centre

Hi ha un ampli consens en el fet que el món està afectat per una triple crisi econòmica, social i ecològica. Ens correspon explicar i convèncer els amplis sectors socials afectats que aquestes crisis no són conjunturals, ni responen a fets imponderables o imprevisibles ni estan desvinculades entre si; el seu origen està en l'acció humana i són el resultat del model socioeconòmic predominant, del capitalisme financer i extractiu global, del productivisme i del consumisme a ultrança que sols beneficia a una part molt petita de la població mundial, una part dels països anomenats desenvolupats i a les classes dirigents dels països del Sud Global.

El legítim desig de la majoria de la població mundial de sortir de la pobresa material no podrà assolir els actuals estàndards de vida de la majoria de la població dels països rics. Cal que els països més rics i contaminants redueixin les emissions i canviïn les pautes de consum, i que els països empobrits puguin augmentar el seu nivell de vida, però amb un patró diferent, que no reproduïx la petjada ecològica i energètica insostenible i absolutament inabastable dels països rics.

Les limitacions físiques planetàries generen l'explotació especulativa dels cada vegada més escassos recursos naturals i el seu control en poques mans, la qual cosa no farà sinó empitjorar la situació amb contínues crisis humanitàries i fins i tot conflictes bèl·lics derivats.

Els Comuns considerem que les alternatives ambiental, econòmica i social estan íntimament lligades. No és possible una sense l'altra. Per abordar aquestes dues cares de la mateixa crisi sistèmica, cal una alternativa política integral que impulsi un nou model econòmic i social, sense el qual serà totalment impossible redreçar la situació de creixent desigualtat. Un model que ha de ser radicalment diferent

del que ens ha portat a aquesta situació. No n'hi ha prou amb petits ajustaments, cal posar en qüestió les bases del sistema neoliberal, extractivista, antisocial i ecocida, a escala global.

El neoliberalisme ha trencat els lligams comunitaris, ha individualitzat les relacions i els problemes socials. L'èxit o fracàs és un problema individual, no col·lectiu. I ha creat un model de felicitat hiperconsumista. Per donar i guanyar la batalla per l'hegemonia, perquè els valors i objectius del canvi social i ecològic avancin enfront dels valors neoliberals, cal plantejar idees i propostes que construeixin un futur desitjable. Cal reivindicar el dret al futur, a un futur amb una vida bona per a tothom. Un futur pel qual val la pena mobilitzar-se i comprometre's.

En temps d'incertesa i de por al futur pels canvis accelerats socials, econòmics que s'estan produint, cal donar seguretats i certeses. Les institucions han de garantir el dret al futur, a una perspectiva vital pròspera i segura, i han de protegir especialment als sectors més vulnerables davant les incerteses del nostre temps.

La vida bona que defensem per a tota la ciutadania consisteix en la seguretat de disposar d'un habitatge digne, una educació pública de qualitat, accés a la formació i la cultura, i una sanitat pública que garanteixi la salut de totes les persones, el temps per a les cures i l'oci, i la certesa de viure en una comunitat cohesionada i justa que cuida el seu entorn i on el benestar comú sigui una realitat.

Els malestars vitals, els problemes de salut mental, les angoixes generades per la dificultat d'arribar a fi de mes, pagar un lloguer o una hipoteca, haver de marxar del lloc d'origen perquè no hi ha oportunitats de feina, com passa a les zones rurals, l'endarreriment en la decisió de tenir criatures, la carrera d'obstacles que suposa tenir cura de fills o filles petits i a la vegada atendre els pares i mares, l'estrès a la feina, o no poder tenir les cures necessàries de manera respectuosa, digna i sana, generen infelicitat i ens impedeixen ser lliures. Són problemes conseqüència d'un sistema que no funciona.

Els Comuns volem centrar la conversa pública en la realitat social, en la vida quotidiana de la gent. Les decisions polítiques incideixen directament en la vida quotidiana de les persones. Al darrere de la manca de polítiques familiars i de cures, de la desregulació de l'habitatge, de les llargues llistes d'espera per operar-se o de treballs mal remunerats, precaris i poc compatibles amb la vida personal i familiar, per posar alguns exemples, hi ha decisions polítiques. Per això, nosaltres volem situar el debat polític en allò que cal fer per resoldre els problemes quotidians, per fer front als grans reptes del nostre temps.

El nostre objectiu és garantir la millor qualitat de vida possible, dins dels límits planetaris, en un país sense desigualtats. L'habitatge i el treball són factors fonamentals. L'ha-

bitatge és el primer dels drets, el dret que permet accedir a la resta; per això ha d'estar garantit. Tenir un habitatge bo és més que simplement un lloc on viure; és un refugi que proporciona seguretat i comoditat. Garantir el dret al treball i aconseguir la plena ocupació, treballar menys hores per conciliar millor, per passar temps amb les amigues i els amics, a l'associació de veïns i veïnes, fent esport, passejant o sense fer res. El treball no ens he de generar malestar físic, ni mental, no ha d'ocupar totes les esferes de la nostra vida, es tracta de treballar per viure, no de viure per treballar.

Cal connectar la vida bona amb la lluita ideològica i cultural sobre el significat dels valors com la llibertat i la igualtat, uns valors que la ciutadania valora positivament i que són fonamentals per construir una societat cohesionada i avançada. La disputa sobre el sentit que es dona a aquests valors contribueix a la construcció d'hegemonia política. La llibertat i la igualtat han estat la base de la construcció de l'Estat de benestar. Les dretes, cada vegada més radicalitzades i autoritàries, es volen apropiat d'aquests valors per donar-los un sentit diferent del que històricament ha tingut. Per exemple, en nom de la llibertat de triar la prestació, pública o privada, dels serveis sanitaris i educatius, pretenen afeblir i desmuntar els serveis públics convertint-los en productes de mercat; en nom de la llibertat, s'oposen a una fiscalitat redistributiva imprescindible per reduir les desigualtats; o en nom de la llibertat dels propietaris, es rebutja la limitació del preu del lloguer dels habitatges.

A més, la dreta reivindica la llibertat per oposar-se a polítiques que milloren la qualitat de la vida quotidiana, com ara la pacificació del trànsit, a les polítiques ambientals en el món rural o a la protecció dels animals. Darrere d'aquests plantejaments hi ha la voluntat d'afavorir els interessos d'uns pocs i del capitalisme més depredador.

La llibertat que defensem els Comuns és relacional, no individualista. Es tracta de la llibertat positiva i igualitària perquè la llibertat es guanya conquerint drets que facin possible que les persones assumeixin el control de les seves vides, que puguin desenvolupar lliurement els seus projectes personals. Les desigualtats, la precarietat laboral o habitacional ens prenen la llibertat. No hi ha llibertat amb treballs amb condicions precàries i mal pagats; no hi ha llibertat si emancipar-se és un somni inabastable a causa del preu dels lloguers. No hi ha llibertat quan no hi ha accés a unes cures dignes per a les persones que ho necessiten, ni una educació i una sanitat públiques i de qualitat. Tampoc no hi ha llibertat per a les dones quan hi ha violència masclista. I no podem parlar de llibertat quan les persones d'origen migrant i/o persones racialitzades no tenen plena igualtat de drets. La por i la incertesa davant el futur redueixen la llibertat, mentre que l'esperança en un futur millor ens dona llibertat. El moviment dels treballadors i treballadores, el moviment feminista i LGTBIQ+ i el moviment antiracista són generadors de llibertat i d'igualtat.

La crisi climàtica preocupa i fins i tot provoca angoixa. No obstant això, a Catalunya encara no és un motiu de mobilització electoral com ho és en altres països, amb l'excepció de sectors de gent jove més sensibilitzada per la qüestió climàtica. Ha de ser una prioritat per a la nostra organització apropar als joves i les persones preocupades pel futur del planeta a la política. Les polítiques associades a la mitigació del canvi climàtic fins i tot provoquen rebuig en determinats sectors que se senten pressionats a canviar les seves formes de produir o consumir, a substituir els seus vehicles perquè no poden accedir a les ciutats, tot i no disposar dels recursos per fer-ho. Aquesta actitud està relacionada, entre altres factors, amb les dificultats de sectors socials pels quals determinats béns de consum han estat de difícil accés i amb la memòria d'un país que històricament ha estat més endarrerit que altres països d'Europa.

Per abordar la crisi climàtica, és evident que cal canviar la forma de produir i de consumir, així com modificar els estils de vida; les opcions personals també compten. Però no és un problema individual, la responsabilitat de la crisi climàtica no són els comportaments individuals, com tampoc no és responsabilitat de la crisi de l'habitatge que molta gent treballadora optés per la compra i no pel lloguer. El veritable problema és estructural, és d'un sistema que ens emmalalteix.

La solució no passa pel "sacrifici" individual. No podem apellar només a l'imperatiu ètic i al compromís per transformar els hàbits alimentaris, utilitzar el transport públic, accedir a la mobilitat sostenible o optar per les vacances de proximitat; cal canviar el sistema. La responsabilitat és política, és del sistema i d'unes polítiques públiques equivocades, i la solució també és política i passa per canvis estructurals.

Per canviar el sistema, és imprescindible plantejar futurs desitjables, trencar la soledat d'un sistema que ens individualitza, generar lligams comunitaris i lluites compartides per impulsar canvis que tinguin com a resultat una vida millor, que permetin gaudir la vida, una vida tranquil·la, segura i més comunitària, amb accés a la cultura, al lleure, a la natura, a la salut, amb menys temps per treballar i més per viure, sense precarietat laboral o habitacional, sense angoixes vitals. Hem de generar un sentit comú basat en una idea del benestar i de la prosperitat ecologista, d'una vida desitjable contraposada al neoliberal, d'una vida i d'un món millor desitjable.

2.4 Els nostres valors i principis ideològics

La nostra estratègia política es basa en uns valors i principis ideològics que venen de lluny. Catalunya en Comú és continuadora del fil roig de les tradicions del republicanisme, el catalanisme, el feminisme, l'ecologisme i el socialisme. La nostra tradició emancipatòria ha tingut per objectiu la realització plena de la llibertat i de la igualtat al llarg de la història del nostre país, en la República, la lluita antifranquista i el període democràtic.

Per liderar la construcció de la majoria popular, també cal definir el nostre espai politicoideològic, una identitat comuna, per continuar construint una proposta política innovadora que doni resposta als conflictes del nostre temps. La diversitat i les diferents tradicions que conflueixen en el nostre espai són una riquesa que nodreix una cultura política comuna i generen un marc ideològic divers i compartit. En el camí de construcció com organització política, Catalunya en Comú ha anat configurant una identitat, en la qual hem d'aprofundir, però cal que sigui més reconeixible i diferenciada en el complex panorama polític català.

El nostre projecte vol donar resposta al conflicte entre el capital i el treball, entre el capital i la natura, i entre l'heteropatriarcat i el feminisme. L'origen de les desigualtats i les seves conseqüències per a la vida de la gent i d'una crisi climàtica que posa en risc la vida es diu capitalisme.

La socialdemocràcia va ser la força de referència en el camp progressista durant el segle XX i, en el canvi de segle, amb una versió social-liberal que assumia bona part dels plantejaments neoliberals. Aquest model s'ha basat a no qüestionar l'economia de mercat i distribuir, amb més o menys intensitat, els seus beneficis confiant en el caràcter il·limitat del creixement econòmic.

Avui els límits de la biosfera, l'escalfament global i el creixement de les desigualtats fan imprescindible un altre paradigma de progrés social, una transició ecològica justa. Una transició que cal realitzar amb urgència i sense que sigui un nou factor de desigualtat per les classes populars. Cal una proposta política i programàtica social i ecològica com a alternativa al capitalisme neoliberal i superadora del projecte esgotat de la socialdemocràcia.

En aquest sentit, Catalunya en Comú és una força roig-verd-violeta amb un programa i uns objectius que en l'àmbit europeu se situen en unes coordenades transversals i plurals de caràcter ecosocialista i postcapitalista. Un espai que uneix les tradicions de l'esquerra transformadora, del feminisme i de l'ecologisme polític, coherent amb la nostra proposta política, i que ens dona les eines ideològiques i programàtiques per consolidar i eixamplar la nostra base social i electoral i treballar per la construcció d'una pro-

posta de majories que defensi els drets de tothom, sense exclusió per edat, gènere ni origen.

Catalunya en Comú té relacions amb les diferents forces de l'esquerra transformadora europea i llatinoamericana, és el referent a Catalunya de les famílies polítiques de l'esquerra transformadora i de l'ecologisme polític, dels Verds i de l'Esquerra Unitària amb vocació de treball unitari amb la resta de forces transformadores.

Els Comuns som una força útil per a la millora de la vida concreta de la majoria. La millor manera de donar la batalla de les idees és sent útil a la majoria social, és situant les grans contradiccions en la vida quotidiana. Les grans i petites transformacions que aconseguim i per les que lluitem tenen una orientació: empoderar la ciutadania perquè la democràcia guanyi terreny als més poderosos; avançar cap a una economia ecològica que pugui satisfer les necessitats de tothom sense posar en risc la natura i la vida en el planeta.

El sentit darrer de les nostres polítiques, dels canvis que impulsem, és la transformació de la societat en un sentit ecosocialista per superar el capitalisme, com el camí per la plena realització dels drets humans i d'una democràcia plena.

El nostre objectiu és transformar l'actual model de societat, organitzada al voltant de l'acumulació i el malbaratament capitalistes, en una nova societat on l'economia respongui a les necessitats reals de tota la ciutadania i que operi dins dels límits ecològics del planeta. Això implicaria una democratització radical de tots els àmbits socials i econòmics, amb la plena participació de la ciutadania. Una economia diversa amb cooperatives per produir i per consumir, petites i mitjanes empreses, junt amb una planificació democràtica per part de l'Estat, per així superar el domini d'un mercat capitalista desregulat i les pràctiques depredadores de les corporacions que tant amenacen el benestar social i ecològic.

Som un partit feminista que reivindica la necessitat de xarxes i vincles comunitaris, que s'oposa als processos de despossessió, de les privatitzacions, i que reivindica el que és material i qüestiona les polítiques capitalistes neoliberals, precaritzadores, que aprofundeixen en les desigualtats que travessen gènere, classe, edat o diversitats funcionals i origen.

Aquest feminisme, en la mesura que posa la política de cures com una prioritat, contribueix a la desmercantilització i universalització dels serveis públics com a major garantia de la igualtat. En el reconeixement de la cura com a part central de la vida socioeconòmica, promoure la corresponsabilitat de tots els actors socials a l'hora de garantir el dret a una cura digna i de qualitat, i reduir les desigualtats socials i de gènere que actualment caracteritzen tant la provisió com la recepció de les cures.

Som un partit antiracista que posa la defensa dels DDHH en el centre de les polítiques socials, en denunciar i combatre les discriminacions que pateixen les persones racialitzades, no només les persones migrants nouvingudes, sinó també totes aquelles persones que pel color de la seva pell o per altres trets físics o culturals, havent nascut aquí, portant dècades residint-hi o tenint la nacionalitat espanyola pateixen igualment el racisme i la discriminació.

Catalunya en Comú ha d'estar orgullosa perquè hem construït una proposta nacional pròpia, i ho hem fet en temps de polarització que posaven la nostra organització en una situació molt difícil. La nostra proposta programàtica i ideològica progressivament es va obrint pas a Catalunya i a l'Estat. Avui es torna a parlar de catalanisme popular, de nou acord de finançament i de federalitzar l'Estat.

El nostre projecte republicà, federal i plurinacional veu de les tradicions del catalanisme popular, del sobiranisme d'esquerres i del federalisme plurinacional. Som republicans perquè en la nostra concepció de la democràcia no és acceptable que ser cap de l'Estat sigui un privilegi hereditari i no estigui sotmès a la sobirania popular ni al principi d'igualtat de tota la ciutadania davant de la llei. Som republicans perquè ho són els nostres valors de llibertat, igualtat i fraternitat, perquè volem portar la democràcia i els drets humans a la seva plena realització en tots els àmbits, i perquè tenim una idea de la nació republicana: cívica, laica, pluralista i no essencialista.

El federalisme plurinacional promou una unió basada en la sobirania compartida, en la lliure voluntat dels pobles, en la solidaritat, la fraternitat i el ple reconeixement de la diversitat. El federalisme és pacte, és autogovern de les parts i govern compartit del conjunt. Les democràcies federals i plurinacionals són exemples positius de com es pot acomodar la diversitat nacional en un mateix Estat. Els principis i valors radicalment democràtics del federalisme plurinacional són els més coherents amb un projecte de transformació social per al nostre país.

Catalunya en Comú és la força de la gent que comparteix que per una vida millor són necessaris canvis profunds en el sistema econòmic i polític, que comparteix una idea de país socialment just, feminista, ecològic i amb més autogovern.

L'objectiu és ser l'espai de persones que coincideixen en una visió crítica del món i del país, la necessitat de transformar-lo per assegurar una vida digna per a tothom en condicions de plena llibertat i igualtat en un planeta habitable.

Volem caminar amb molta altra gent en la construcció d'un projecte de país amb justícia social i ambiental. Hem de ser l'espai de trobada de tota la gent que fa causa comuna de la plena realització dels drets humans, la referència política d'una coalició de lluites emancipadores socials, sindicals, feministes, ambientals, LGTBIQ+, antiracistes i antiedatistes de les que participem i amb diàleg amb els moviments socials des del ple respecte a la seva autonomia.

Els Comuns hem de ser l'eina més útil de transformació de les ciutats i pobles, de Catalunya, de l'Estat i d'Europa.

3. Un nou horitzó per Catalunya ecosocial i feminista

Eixos d'acció política per a la transformació social, feminista, ecològica i nacional de la Catalunya dels vuit milions

Per afrontar el reptes socials, econòmics i climàtics que té avui Catalunya, cal un projecte que uneixi a un país que és molt divers en un horitzó compartit, fer de la Catalunya dels vuit milions un país socialment just, feminista i verd.

Aquest bloc s'articula en cinc apartats que despleguen les línies d'acció política que han de permetre dibuixar un horitzó de transformació social, ecològica i nacional: la igualtat com a garantia de la llibertat, el feminisme com a motor de canvi, la transició ecològica justa, un projecte nacional compartit i la Catalunya dels vuit milions.

Una idea central que cal remarcar és que sense justícia climàtica no hi ha justícia social. I sense justícia social no hi ha justícia climàtica. La rapidesa amb què s'està produint el canvi climàtic obliga a una resposta eficaç tant en la mitigació com en l'adaptació, i a fer-ho de forma socialment justa i des del feminisme com a garantia d'equitat per a totes. Aquesta mirada transversal i interseccional és la que ens permet proveir de vides dignes a la ciutadania del present i ens permet garantir un horitzó de vida digna a les generacions futures. Per tant, també és una qüestió de justícia intergeneracional. Per això reclamem que s'avancin els terminis a l'àmbit europeu i assolir la plena neutralitat climàtica l'any 2040.

Estem en un punt de no retorn. En un context en què hem superat sis dels nou límits planetaris, ens trobem en un punt d'inflexió on els danys i canvis mediambientals seran irreversibles si no actuem decididament i estem a l'altura d'aquest moment històric.

Reduir les desigualtats és un imperatiu ètic, polític i econòmic. La desigualtat social, la pobresa i l'exclusió social no són acceptables pels efectes negatius en les condicions de vida, perquè no fan possible una democràcia plena i perquè són un llast pel desenvolupament econòmic. Uns serveis públics de qualitat són fonamentals per a la millora de les condicions de vida de la ciutadania i per reduir les desigualtats.

És essencial articular una transició ecosocial justa que democratitzi i amplii les conquestes materials i polítiques dins un planeta finit. En aquest context, és important reconèixer que la ciutadania no ha de ser l'única responsable del canvi ecològic. No hauria d'haver-hi una tria, entre contaminar o malviure; tothom ha de poder gaudir d'un confort tèrmic en edificis ben aïllats, d'un transport públic assequible i eficient, d'opcions d'un sistema de cotxe compartit accessibles, i d'una alimentació saludable a un preu raonable. Que també pugui gaudir d'espais i zones verdes i naturals als seus barris, així com carrers que millorin la seva qualitat de vida, dintre d'un urbanisme respectuós amb les persones i el medi ambient. Per aconseguir-ho, és vital que es reparteixin els costos i els beneficis d'aquesta transició ecològica. És necessari implementar programes d'ajudes i incentius focalitzats, però sobretot amb una fiscalitat verda i justa que vagi més enllà del principi de "qui contamina, paga". Això també implica rebutjar el *greenwashing* (blanqueig verd), que fa que algunes empreses apareguin com mediambientalment responsables quan en realitat continuen amb les males pràctiques i eviten fer canvis reals.

La transformació ecològica i social no pot deixar ningú enrere, ans al contrari, és una oportunitat per a la transformació cap a una societat més justa. La tensió entre la classe treballadora i la lluita climàtica, entre el rural i l'urbà, està estretament lligada a la incapacitat, sovint material, que té la majoria de la ciutadania de prendre decisions sobre les condicions ecològiques en les quals vol viure.

Per fer front al repte de la transició ecològica justa, cal que el sector públic, els ajuntaments, l'Estat, la Generalitat tinguin un paper de lideratge. Ens cal un Estat amb capacitat de lideratge que incorpori la planificació ecològica per orientar la inversió pública i privada cap a la transformació ecosocial de l'economia i l'interès general, i ens cal més i millor autogovern i un finançament propi que ens doni les eines polítiques i econòmiques per fer-ho possible.

Perquè Catalunya pugui avançar necessita un projecte nacional compartit per una gran majoria de la societat catalana. No es pot governar Catalunya sense projecte nacional.

Un projecte nacional és una idea de país, un horitzó i una estratègia compartida per una majoria social àmplia.

Les migracions han jugat un paper clau en la construcció de la Catalunya actual, tant al segle XX com al segle XXI. Reconèixer i valorar aquesta aportació és essencial per a la cohesió social i per a la construcció d'un relat de catalanitat que sigui veritablement representatiu de qui som. Un discurs que defensi la pluralitat, que celebri les diferències i que promogui la convivència entre tots els ciutadans, sense excepció.

És imprescindible un relat sobre la catalanitat que estigui basat en la diversitat i que defensi la igualtat en els drets i deures per a tothom. El catalanisme popular és un espai inclúsiu en el qual tothom pot sentir-se representat i valorat.

3.1 Per la igualtat com a garantia de llibertat

La igualtat és la garantia de la llibertat de tots i totes davant els privilegis d'uns pocs. Per una societat igualitària, cal promoure tant la redistribució com la redistribució de la riquesa. Una idea de la igualtat basada en l'equitat, que no és uniformitzant, sinó que valora i reconeix la diversitat en el disseny i aplicació de les polítiques públiques.

Hem de continuar avançant en l'ampliació dels drets laborals, en un treball segur i amb drets. Cal reduir la desigualtat entre les rendes del treball i les rendes del capital, començant per recuperar el poder adquisitiu perdut per l'increment de la inflació. Cal promocionar el no consumisme i la reutilització dels béns privats i col·lectius.

En aquests moments, el repte més immediat és la reducció de la jornada laboral sense reduir el salari a 37,5 hores amb l'objectiu d'arribar a 32h. Suposa un avenç civilitzatori que permet distribuir l'increment de la productivitat, guanyar qualitat de vida, i temps pel lleure i per la cura. És una qüestió cada vegada més central: el dret al temps. La reducció de la jornada laboral és indispensable per organitzar el temps de manera més equitativa, afavorint la salut mental i la qualitat de vida. Cal superar el model econòmic basat en l'exploació del treball i els recursos naturals, posant la cura i la justícia social al centre de la nostra acció política. Cal una regulació del temps de treball que permeti a tothom gaudir d'una vida plena amb capacitat real de participació cultural, política i social, de formació i una vida relacional satisfactòria.

Aquest nou dret ha de redefinir un nou model de relacions laborals; ha de permetre redistribuir el temps de treball de manera equitativa. La reducció de la jornada laboral és un pas per garantir una millor conciliació, reduir l'estrès laboral i millorar la qualitat de vida.

La nostra agenda laboralista passa també per garantir plenament els drets laborals en temps de revolució digital i en canviar les condicions de l'acomiadament amb l'anomenat acomiadament restauratiu.

L'impacte de la digitalització i la intel·ligència artificial en el mercat laboral requereix una regulació per garantir que aquests avenços tecnològics no ampliïn les desigualtats socials i protegir els drets laborals davant els efectes de l'automatització. La protecció dels drets digitals esdevé fonamental per garantir la llibertat i la igualtat. Cal defensar el dret a la privacitat, la llibertat d'expressió en l'espai digital i la sobirania tecnològica, impulsant infraestructures digitals públiques que protegeixin les persones davant el poder de les grans corporacions tecnològiques. Cal garantir una transformació digital democràtica, basada en la justícia social i al servei del bé comú.

La tecnologia obre una finestra d'oportunitat històrica en dos sentits: primer, en la política pública, amb una gestió de la tecnologia innovadora; segon, en la seva implementació per al bé comú i no únicament per al benefici privat. Per tant, la tecnologia l'hem de saber aplicar per resoldre els grans reptes contemporanis: crisi climàtica, desigualtats socials i desafecció democràtica.

La democràcia a l'empresa és una de les darreres fronteres per una democràcia efectiva i en tots els àmbits. La participació dels treballadors en l'empresa és un dret constitucional que cal fer efectiu.

Cal promoure la sindicalització dels treballadors i de les treballadores per conquerir més drets i aconseguir la redistribució dels beneficis empresarials en increments salarials. El capitalisme financer global ha utilitzat les diferents crisis per impregnar la gestió pública i el funcionament social dels principis i les lògiques del neoliberalisme, per imposar la disciplina social i el desmuntatge d'allò públic, atacant i intentant afeblir el sindicalisme com a element central d'organització dels treballadors i treballadores per actuar com a contrapoder a l'empresa i per disputar un repartiment equilibrat de la riquesa just i equitatiu també a nivell social.

Els principis del cooperativisme i de l'economia social i solidària no poden limitar-se a aquests àmbits i cal estendre-ho a les empreses tradicionals, especialment a la gran empresa, on la participació dels múltiples agents que contribueixen a la generació de valor de manera col·lectiva han de garantir els equilibris de poder en la mateixa empresa. Impulsar i promoure la democràcia econòmica, entesa com l'extensió de la cultura i la pràctica de la participació en la gestió de tot tipus d'empreses, tant públiques com privades, i la promoció del diàleg social a tots els nivells. Cal promoure canvis polítics per garantir que les empreses públiques avancin en democràcia econòmica i, al mateix temps, utilitzar la capacitat de l'espai públic per imposar aquests principis en els programes de col·laboració público-privada.

L'esquerra no només s'ha de preocupar per la distribució de la riquesa, sinó també pel model productiu i de la creació d'ocupació. L'esquerra ha de definir un model productiu de futur, generador i distribuïdor de riquesa, inclusiu, sostenible, innovador i que generi treball de qualitat. Per això, cal una banca pública, empreses energètiques públiques, i planificació ecològica i industrial, i cal promoure l'economia social i cooperativa. Les administracions de l'Estat i la Generalitat no poden ser mers espectadors i reguladors de l'economia, tenen l'obligació d'intervenir, d'exercir d'"Estat emprenedor" per orientar l'economia cap al benefici de la majoria i no deixar fora del sistema a cap persona per qüestions de rendibilitat empresarial.

Després de molts mesos de reducció de l'atur i la temporalitat, gràcies a la reforma laboral, cal aprofitar per iniciar un veritable desplegament de polítiques de promoció econòmica amb l'objectiu final d'iniciar un canvi de model productiu que ens faci menys vulnerables als cicles econòmics, reivindicant el desplegament íntegre de la nova *Ley de empleo*. Per això, cal situar al centre el desenvolupament de polítiques actives d'ocupació, coordinades i planificades des del territori en el marc del diàleg social i amb el necessari suport financer per part de la Generalitat.

El dret a l'habitatge ha de ser la gran prioritat tant del govern d'Espanya com del Govern de la Generalitat i dels ajuntaments. L'habitatge no és un sector productiu més, un bé de mercat sotmès a especulació, és un dret social i ha de ser un dels pilars de l'Estat de benestar. Per això, a més de regular els lloguers de temporada, cal prohibir les compres especulatives com es fa a altres països i impulsar un gran parc públic d'habitatge de lloguer, especialment social, amb construcció, compra o l'estudi de mecanismes d'expropiació d'habitatges buits, que alhora redueixi el preu de lloguer de mercat. La transició ecològica també ha de reflectir-se en les polítiques d'urbanisme i en el dret a l'habitatge. És fonamental promoure una planificació urbana que integri criteris de sostenibilitat i rehabilitació d'habitatges, així com el desenvolupament de barris verds que garanteixin l'autosuficiència energètica, la qualitat de vida de les comunitats i que posin fi a la segregació urbana.

Les bases materials de l'existència configuren una dimensió clau de cobertura de necessitats bàsiques. El contracte social del segle XX situa tota la centralitat de l'ingrés en el treball assalariat i en l'expansió dels serveis públics de l'Estat de benestar. Tot i que progressivament es van anar implementant les polítiques de rendes per reduir la pobresa, aquestes s'han demostrat poc efectives.

A Catalunya hi ha unes 290.000 llars en pobresa extrema; la renda garantida (RGC) o l'ingrés mínim (IMV) arriben tan sols al voltant del 30% d'elles. Per posar fi a la pobresa, cal una política de garantia de rendes efectiva a Catalunya i prestacions universals per infant a càrrec per reduir la pobresa infantil i garantir de forma efectiva els drets dels infants. Però cal anar més enllà i plantejar debats com l'he-

rència universal per promoure una real igualtat d'oportunitats i la renda bàsica universal per garantir el "dret a l'existència" i posar fi a la pobresa.

El Govern de la Generalitat ha situat la prioritat en la millora dels serveis públics; la qüestió és amb quina orientació. Pels Comuns, els serveis públics han de ser universals, desmercantilitzats, finançats amb fons públics i de qualitat. Per això hi ha d'haver una única xarxa pública integrada en l'àmbit educatiu i en el sanitari i de les cures. Cal guanyar nous drets amb l'escola de 0-3 anys, garantint la universalitat en l'accés, universalitzar menjadors o extraescolars, i recuperar els menjadors desapareguts a la secundària, així com nous serveis sanitaris com el psicòleg i el dentista públic. Cal avançar cap a la desconcertació de serveis, tant a l'àmbit educatiu com sanitari i de les cures, reduint els diners públics que van a beneficis privats. Cal considerar la cultura com a dret, com a bé essencial i com a factor primordial per al desenvolupament de la personalitat i dignitat humana, però també com un element bàsic per al progrés social i el progrés econòmic; i per avançar cap a un model de societat sostenible i inclusiva, avançarem en drets culturals, a l'accés, la formació, la creació i la participació.

L'educació, per la seva funció en la cohesió social present i futura i en el model de país, ha d'estar al centre de les polítiques públiques, destinant els recursos necessaris, fins a arribar com a mínim a un 6% del PIB, tal com recomana l'OCDE, evitant la segregació escolar, lluitant contra el fracàs escolar i l'abandonament prematur, defensant el model d'immersió lingüística, l'escola inclusiva i la coeducació, la democràcia als centres educatius i la formació al llarg de la vida, garantint l'educació de qualitat per a totes i tots. En aquest sentit, cal revisar l'actual model de doble xarxa escolar pública/privada-concertada que origina desigualtat i segregació i garantir, a través de la inspecció, que els concerts actuals s'ajusten a la llei d'educació.

Al mateix temps, cal tenir en compte que la formació professional ha de tenir un paper rellevant com a instrument de qualificació i inserció laboral de qualitat, que sigui inclussiu i que garanteixi l'accés universal de totes les persones adultes nouvingudes. Cal destinar més recursos a acompanyar la joventut, una etapa essencial en la construcció de ciutadania, reforçant les polítiques educatives, ocupacionals i d'emancipació i de salut en aquesta etapa.

Els Comuns volem garantir el dret a l'accés a la pràctica de la cultura i de l'esport i el lleure educatiu. Per això, cal una política pública per eliminar les barreres econòmiques socials i territorials que impedeixen a moltes persones gaudir d'aquestes experiències enriquidores. Per fer-ho possible, cal destinar els recursos pressupostaris necessaris.

La cultura no és un luxe, sinó un dret bàsic que alimenta l'esperit humà i impulsa el desenvolupament d'una societat reflexiva, crítica i transformadora. La tríada d'educació,

cultura i comunitat és una eina potent per reforçar la cohesió social que sempre ha estat present als municipis on hem governat. Per garantir l'accés universal a aquest dret fonamental, és imperatiu implementar polítiques inclusives que ofereixin equipaments i ofertes culturals des de l'àmbit públic. La cultura, treballada des de la infància, és una aliada per a la diversitat i la transmissió de valors essencials com la sostenibilitat ambiental, la justícia social i la igualtat de gènere, així com la defensa dels drets humans.

Cal una profunda reforma fiscal en l'àmbit de l'Estat per redistribuir la riquesa, igualar-nos a la pressió fiscal dels països europeus avançats, i impulsar una fiscalitat verda i garantir un finançament adequat dels serveis públics. La fiscalitat justa i equitativa és essencial per garantir el futur de Catalunya; cal que qui té més recursos pagui més, augmentant impostos als més rics, alhora que la crisi climàtica exigeix que tots i totes assumim la responsabilitat en la seva resolució. Així, és fonamental que els qui més contaminen contribueixin proporcionalment més a la seva mitigació.

Les cures són un dels principals factors de desigualtat entre dones i homes. Cal un sistema català públic de cures que, d'una banda, garanteixi que aquelles persones que tenen més necessitats (persones amb diversitat funcional, persones grans en situació de dependència, però també infants i adolescents en sistemes de protecció, persones sense llar) puguin desenvolupar els seus projectes de vida en comunitat i en igualtat de condicions; i, d'altra banda, que acompanyi a les famílies i es doti de formació, especialització i salaris dignes a les treballadores, sovint d'origen migrant i/o racialitzades, d'aquest sector tan precari. Cal treure les cures de l'esfera privada i familiar, perquè la càrrega recau bàsicament en les dones, i cal fer-nos-en càrrec col·lectivament com a societat.

Per tant, la nostra societat té un repte important sobre el procés d'envelliment. En aquest sentit, les administracions han de prendre consciència dels reptes que suposa el progressiu increment de l'envelliment a la nostra societat, ja que representa un desafiament global i que calen polítiques transversals per fer-hi front. Cobrir les necessitats de les persones grans ha de ser una prioritat del model de benestar; és per això que l'Estat de benestar ha de jugar un paper fonamental en la xarxa de seguretat d'aquest sector de la població i els seus drets.

Catalunya en Comú ha de tenir una política per a les persones grans. Hem de treballar per impulsar els drets de les persones grans: dret a la protecció social, dret a la vida i la seguretat, dret a la salut, dret a la llibertat i la seguretat personal, dret a la participació i la inclusió social, dret a la dignitat i l'autonomia, dret a l'accés a la justícia, dret a un habitatge adequat, dret a l'educació i la formació contínua, i dret a la cultura, el lleure i l'oci. Així com tenir dret a un envelliment actiu, participatiu amb dret a les cures en el

mateix entorn comunitari, independentment del territori on es visqui.

En la conquesta de drets per a una societat més igualitària i més justa, no només hem de garantir drets, hem d'ampliar-los, i és per això que els Comuns defensem tot tipus d'iniciatives que garanteixen la regularització de les persones migrades o drets bàsics com el dret al padró. Però volem anar més enllà donant drets a aquelles persones que porten anys contribuint al nostre país, però que encara no poden participar de les nostres institucions, garantint el dret a vot de tothom, apoderant així a les persones migrades i donant-les-hi veu, perquè les persones migrades també mereixen veu i vot a les polítiques que les afecten i han de ser part protagonista de l'ofensiva contra l'extrema dreta.

Les generacions més joves de Catalunya s'enfronten a una realitat que les condemna a una pitjor qualitat de vida que la de les generacions precedents. La generació jove actual ha crescut en un context marcat per la precarietat crònica, fruit de diverses crisis encadenades. La crisi econòmica del 2008, la pandèmia de la COVID-19 i la manca d'una visió juvenil estructural en la política institucional han deixat una empremta profunda al jovent.

La precarietat i les dificultats per accedir al mercat de l'habitatge estan creant una Catalunya a dues velocitats, una situació que hem d'aturar amb determinació. Hem d'aconseguir reformar el sistema de manera profunda per retornar als joves la possibilitat de prosperar, en lloc de ser el combustible de l'especulació i de la creació de riquesa per als més poderosos. Per aquest motiu, és fonamental que el nostre espai polític entomi el repte de liderar les grans transformacions que afecten la joventut. Hem de defensar polítiques públiques que posin fi a la precarització laboral i que garanteixin l'accés a serveis bàsics com l'habitatge i l'educació. La inclusió d'una perspectiva juvenil no només és una qüestió de justícia intergeneracional, sinó també de sostenibilitat democràtica: una societat que no garanteix drets i oportunitats a les seves generacions joves està compromesa a fracassar en el seu projecte de futur col·lectiu.

Per distribuir la riquesa, cal fer comunitat, i no es fa comunitat sense drets polítics. En aquesta perspectiva, la justícia social no s'ocupa únicament de la distribució, sinó que també ha de considerar i valorar els vincles que garanteixen i conreen l'existència del que és comú. En la comunitat trobem la resposta a molts dels reptes vinculats a la segregació. El municipalisme ens ha mostrat que es poden fer polítiques d'acció comunitària que són un bon antídoto contra la segregació, amb plans de barris, regeneració urbana, repoblació rural contra la gentrificació, traçant nous eixos d'acció que reforcen els vincles col·lectius a través d'aliances públic-comunitàries. Cal potenciar una nova agenda política de proximitat, que articuli mixtures urbanes i socials, a través de l'acció col·lectiva i comunitària en un model de governança multiescalar on el municipi disposi d'eines suficients per treballar en la garantia del

dret a la ciutat. Cal garantir la igualtat d'accés als serveis públics entre pobles i ciutats.

La seguretat forma part del nostre model social i de benestar. La seguretat, entesa estrictament com a ordre públic, s'ha convertit en un tema de debat públic i polític sovint atíat per la dreta i l'extrema dreta i alguns mitjans de comunicació amb informacions falses que vinculen delinqüència amb immigració, oblidant les causes reals i estructurals com la pobresa extrema, la maca de cohesió o les desigualtats que travessen la nostra societat. La resposta de les forces polítiques de la dreta, però sovint també algunes forces progressistes, és anunciar mesures més o menys espectaculars de caràcter policial o d'enduriment del codi penal per fer front a la delinqüència. Mesures que no són eficaces i que sovint obliden problemàtiques de gran envergadura com són les grans xarxes delictives.

En un Estat democràtic, les forces i cossos de seguretat i la justícia són serveis públics al servei de la ciutadania que han de funcionar de forma eficaç, fent especial atenció a les persones en situació de més vulnerabilitat. La majoria social i no els més poderosos és qui més necessita un estat de dret eficaç garant dels drets i les llibertats.

El model de seguretat dels Comuns, però, va més enllà de l'ordre públic. És un model global, de seguretat humana no estrictament securitària, basat en la prevenció de la delinqüència, en les polítiques socials i en enfortir el teixit comunitari, en el disseny urbà per contribuir a la percepció de seguretat, en la justícia restaurativa, i en una seguretat de proximitat amb presència als barris i coordinació dels diferents cossos policials. Un model que en els països més avançats s'ha demostrat més eficaç tant per prevenir i reduir la delinqüència com per incrementar la percepció de seguretat de la ciutadania en la vida quotidiana.

Cal esmentar la importància de la participació ciutadana i la innovació democràtica. És necessari apropar els centres de decisió política a la ciutadania, estendre els drets i reforçar la cultura democràtica a través de la participació ciutadana i la innovació democràtica. I cal fer-ho des de ciutats i governs locals, que és on la gent viu, treballa, es forma, es relaciona i s'organitza, apostant per nous models de participació ciutadana i innovació democràtica de qualitat, rigorosa, interseccional, inclusiva, comunitària i amb recursos suficient. La deliberació és imprescindible per superar la polarització i construir grans consensos que ens permetin avançar com a societat.

3.2 El feminisme com a motor de canvi

Defensem un feminisme que no només busca la paritat en totes les esferes de la societat, sinó que aspira a redefinir les dinàmiques de poder. Creiem que una societat igualitària és aquella que reconeix, valora i respecta les contribucions de totes les persones, independentment del seu sexe o gènere. Per aconseguir aquests objectius, promovem polítiques que combaten totes les discriminacions generades pel patriarcat.

El feminisme continua sent el moviment que més mobilitza socialment i que més capacitat de canvis té ara mateix. L'onada de feminisme que ha omplert els carrers a les manifestacions del 8 de març i que està impulsant una de les transformacions més importants del nostre país, acabar amb el model cisheteropatriarcal, es veu atacada pels discursos de la dreta i l'extrema dreta.

L'atac als drets de les dones i persones LGTBIQ+ és un dels seus objectius estratègics sumats a d'altres com el racisme, la criminalització de la pobresa i la captura de l'espai de la societat civil. L'avortament, l'educació afectivosexual, l'orientació sexual, la identitat i l'expressió de gènere, el control i la capacitat de decidir envers el propi cos, el matrimoni igualitari són part dels drets que més ataquen, englobant-los en el que ells i la manófera anomenen la "ideologia de gènere".

Per això, avui més que mai cal apostar per una política feminista, antiracista i interseccional per combatre les desigualtats de manera estructural i transversal a tots els àmbits, abordant no només la lluita per la igualtat de gènere, sinó també la lluita contra el racisme, l'LGTBI-fòbia i altres formes d'opressió que es creuen amb el model patriarcal. És essencial prioritzar la millora de condicions dels sectors més feminitzats i precaritzats i el seu reconeixement, així com la visibilització dels treballs de cures. Això implica reconèixer el sistema de cures com un pilar essencial del nostre país, dignificant les condicions laborals de les treballadores de la llar i de cures, la majoria de les quals són dones migrades i racialitzades, i establir mesures que garanteixin els seus drets socials i laborals.

Per aconseguir vides lliures de tota mena de violències masclistes, s'han de prioritzar aquelles polítiques de prevenció de les violències masclistes. La prevenció és clau per garantir una societat més igualitària, feminista i diversa. Per combatre les violències sexuals, calen polítiques de sensibilització d'educació sexo-afectiva des de la primera infància perquè tots i totes puguin gaudir d'una sexualitat consensuada, respectuosa i plaent.

Aconseguir vides lliures de violències passa també per garantir l'accés a un habitatge digne, un treball digne, temps d'oci i una xarxa de cures, perquè només mitjançant aques-

tes xarxes de suport podrem combatre els discursos d'odi de l'extrema dreta, construint un nou ordre social basat en l'empatia que generi un sentiment de comunitat, on totes ens cuidem a totes, on les cures siguin el centre i on no tingui cabuda cap forma de violència masclista.

En paral·lel, cal impulsar polítiques per i per a la diversitat sexual i de gènere entesa com un bé comú que enriqueix tota la ciutadania. Siguem o no LGTBIQ+, vivim sota normes socials que ens impedeixen acceptar, expressar i viure de forma plaent els nostres cossos i desitjos. Alhora cal implicar als homes i incloure les masculinitats en les polítiques públiques de gènere. Apostar per polítiques que transformin l'imaginari tradicional de la masculinitat de forma constructiva, perquè nens, nenes i adolescents tinguin millors referents. Revisar les masculinitats per fer-se coherents amb el feminisme que defensem és imprescindible per transformar també les relacions de gènere. Defensem models de masculinitats que rebutgin la violència, el control i la dominació, i que adoptin valors com la cura, la corresponsabilitat i el respecte mutu. Des d'una perspectiva feminista, hem de defensar i reproduir socialment aquests models de masculinitats en la vida pública i dins de la nostra organització.

El feminisme ha d'estar present en el nostre model de desenvolupament econòmic, de transició ecològica, de lluita contra les desigualtats socials i en el model de país. Perquè en el feminisme trobem bona part de les respostes als reptes que tenim com a societat. És per tant motor de canvi social perquè és garantia que les polítiques de les administracions siguin més justes, més igualitàries i més accessibles a tota la població.

El feminisme ha d'estar al cor de les nostres polítiques, de les nostres propostes i de les nostres apostes. Per això cal desmantellar tot el seguit de condicionaments i limitacions que el patriarcat ha instal·lat en la societat envers la consecució de la igualtat real per a les dones. Estructures i posicions diferenciades tan sols per raó de sexe, que impedeixen l'assoliment de les fites de justícia social que persegüim.

Les nostres actuacions han d'incorporar aquesta mirada de manera contundent, sense paliatius, sense pors. Ignorar, endarrerir o menysvalorar la importància de la igualtat de gènere ens allunya de la societat que volem construir. Cal un compromís ferm que no es desdibuixi en la praxi. Alertes sempre, desvelant la falsedat del miratge d'un suposat assoliment de la igualtat construït per aquells que veuen com s'apropa un futur emancipador que desmantellarà privilegis masclistes i construirà relacions polítiques igualitàries i plenes. Assumint el repte i el compromís de ser actius i agents d'aquest canvi, proposant maneres diferents de fer, de valorar i d'estimar.

El feminisme també ha d'impregnar l'esfera privada, allò que passa a les cases i als llocs de feina, les desigualtats en les càrregues totals de treball, i sobretot en les càrregues de

treball reproductiu i les desigualtats de salaris en el treball productiu.

Des del feminisme es pot construir una societat més inclusiva, més dialogant, més democràtica, que fa valdre i reivindica els béns comuns i és més lliure. No podem deixar a la dreta la idea de llibertat; per a nosaltres, la llibertat és col·lectiva, no individualista, una llibertat amb mirada sobre les desigualtats materials de les persones, llibertat lligada a les condicions materials de vida, que garanteixi les condicions necessàries per a la felicitat.

3.3 Per una transició ecològica justa

Catalunya, per les seves condicions físiques i per la seva tradició industrial, científica, econòmica i social, està en disposició de posar-se al capdavant de la transició ecològica. Cal però voluntat política; cal que el Govern de la Generalitat impulsi el canvi aprofitant tots els recursos disponibles i tota la capacitat que té el país.

Com hem dit, la justícia climàtica i justícia social són indissociables. D'acord amb aquest principi, l'ecologisme popular dels Comuns incorpora la dimensió de classe, planteja alternatives concretes que milloren la vida de la majoria i protegeixen els sectors que es poden veure més afectats per la transició ecològica: els llocs de treball que s'hauran de transformar, els barris més vulnerables amb les polítiques de rehabilitació o les rendes més baixes que tenen dificultats per exercir el seu dret a la mobilitat.

Per mitigar i adaptar-nos a la crisi climàtica, cal reduir el consum energètic i de matèries primeres i descarbonitzar el model productiu, especialment dels grans nuclis urbans i industrials. La crisi ecosistèmica necessita canvis en el model d'infraestructures, de gestió de residus, d'habitatges, de gestió del sòl i agroalimentari. La transició ecològica no pot ser només el canvi de les tecnologies brutes per tecnologies netes i renovables, ha d'anar acompanyat de canvis profunds en l'ordre social i econòmic. El nou model energètic no pot quedar en mans de l'oligopoli; és una oportunitat per la democratització de l'energia amb un model distribuït, comunitari i participatiu que aposti per l'autoconsum en el qual la ciutadania tingui el protagonisme i participi directament dels beneficis.

Per mitigar i adaptar-nos a la crisi climàtica, cal descarbonitzar l'economia. Calen canvis en el model d'infraestructures, de gestió de residus, d'habitatges, de gestió del sòl i del territori o del sistema agroalimentari. La transició ecològica justa és també una oportunitat per canviar el model productiu, per crear nova ocupació de qualitat i reduir el pes del turisme en l'economia catalana, tot transformant-lo en un turisme responsable amb les persones treballadores i amb l'entorn natural. La lluita contra l'emergència cli-

màtica ha de permetre construir un model econòmic que integri els límits del planeta i que estigui orientat cap a la sostenibilitat i el benestar col·lectiu.

Hem de millorar la resiliència del país enfront dels efectes de l'emergència climàtica. Cal emprendre accions per minimitzar els efectes de les onades de calor i les sequeres extremes, dels incendis forestals explosius o de la mala qualitat de l'aire. Fer front a la reducció dels cabals dels nostres rius i dels aqüífers, a la mala qualitat de les masses d'aigua, a la regressió dels espais costaners, particularment del Delta de l'Ebre i del Llobregat, a la progressiva i notable pèrdua de biodiversitat. Aquestes estratègies han de protegir la ciutadania, especialment les persones en situació de pobresa energètica, i han de garantir subministraments bàsics com l'aigua. També han de protegir i garantir els ecosistemes, la vida i la biodiversitat, que fan possible l'equilibri del nostre medi i la nostra existència, més enllà de l'antropocentrisme dominant.

Catalunya ha de ser capdavantera en la revolució energètica renovable, en l'estalvi i l'eficiència energètica, en l'electrificació en tots els àmbits, i en l'autoconsum i les comunitats energètiques, garantint l'equilibri i l'equitat territorial. El ritme de penetració de les renovables a Catalunya és lent. Només el 16% de l'electricitat és generada per les renovables, mentre que la resta està produïda per l'energia nuclear i els combustibles fòssils. Cal revertir aquesta situació urgentment.

És imprescindible que la revolució de l'energia verda contempli un pacte entre ciutat i la resta de territori que garanteixi la participació ciutadana, i que els beneficis del canvi de model energètic també es quedin en el territori. Alhora, cal prioritzar el desplegament de renovables en espais antropitzats, ja transformats per l'acció humana, per reduir el seu impacte. Cal que el desplegament de les renovables sigui respectuós amb el territori i la seva gent, garantint el retorn de beneficis, la creació de treball, l'equitat territorial i el desenvolupament rural, el respecte a la biodiversitat i el paisatge, i l'esforç per l'escolta activa i la llicència social de tots els projectes. Alhora fomentar que les petites empreses del parc agrari puguin promoure l'economia circular, utilitzant energies renovables, i que es puguin emancipar de les grans corporacions oferint una producció de proximitat.

El transport tant de passatgers com de mercaderies és una de les principals fonts d'emissions de gasos d'efecte hivernacle i altres contaminants. Cal millorar la xarxa de transport públic que cobreixi les necessitats diàries de la ciutadania, oferint una alternativa competitiva en temps i cost al vehicle privat, apostant per la intermodalitat, introduint els serveis a la demanda i millorant les condicions d'accessibilitat pel vianant i la bicicleta. La mobilitat ha de ser assequible, sostenible i segura per a tothom, també a les zones poc poblades, on a més pateixen problemes d'aïllament i d'edat avançada de la població.

Cal posar les infraestructures al servei del model de país, i no a l'inrevés; l'aposta per la mobilitat sostenible implica prioritzar les inversions en transport públic, infraestructures i serveis, rodalies, l'eix ferroviari orbital, metro, trens tram comarcals, autobusos, serveis de mobilitat a demanda, facilitar la mobilitat a peu i en bicicleta dins de les nostres ciutats i pobles, i entre nuclis urbans propers. Cal garantir, a més, transport públic accessible i adaptat per a la població amb necessitats funcionals diverses. Una millor distribució dels serveis públics i privats i de l'accés al treball, a l'educació, a la sanitat o a la cultura redueix la necessitat de mobilitat i la mobilitat supèrflua.

Hem de ser el país del ferrocarril, amb més i millors serveis de rodalies i trens trams comarcals en el conjunt del territori, i deixar enrere projectes com l'ampliació de l'aeroport d'El Prat o l'ampliació del quart cinturó que no tenen sentit, tant per la seva afectació en un espai natural com per l'increment d'emissions i de la massificació turística que provocaria.

Catalunya ha de fer una planificació específica amb relació a l'aigua, no només pels efectes de la sequera, sinó pel seu valor ecològic i perquè és un dret humà i un servei bàsic i públic. En tant que bé comú, cal deixar enrere la visió extractivista i privatitzadora de l'aigua, promovent un model de gestió pública que es regeixi per l'eficàcia ambiental, social i econòmica, i que promogui la participació i el control social a través d'una gestió transparent i limitant el consum excessiu i/o contaminant de certes activitats econòmiques, promovent-ne una gestió ecològica a tot el territori.

Cal treballar per recuperar aqüífers per l'ús humà i acabar amb la contaminació de nitrats que pateixen zones del nostre territori. A més, és fonamental garantir que la gestió de l'aigua es basi en el principi de sobirania hídrica, assegurar la participació ciutadana en les decisions sobre el seu ús, i prioritzar l'accés universal i equitatiu alhora que es promou la seva gestió sostenible.

Garantir els recursos hídrics també té a veure amb el creixement urbanístic desmesurat de determinades zones geogràfiques, on, a més, es posa en perill el paisatge natural. El paisatge és un dels valors patrimonials més importants que tenim a Catalunya. Això no obstant, és una realitat que, massa sovint, es veu alterat i afectat per una especulació immobiliària que no té fre.

Requerim polítiques valentes que permetin una ordenació territorial i una gestió urbanística que garanteixi la protecció del paisatge. Això, tant a l'interior com a la costa, però és evident que tot el litoral català és especialment sensible a aquesta problemàtica. En aquest sentit, cal dotar al Conservatori del Litoral de l'estructura i els recursos necessaris per poder dur a terme accions concretes sobre terrenys i parcel·les que es troben amenaçades pel creixement urbanístic o, simplement, estan degradades per un mal ús perllongat durant anys.

La sobirania alimentària és essencial per garantir una transició ecològica justa. Hem de promoure l'agricultura local i ecològica, reduint la dependència dels grans oligopolis alimentaris i assegurant un accés just a aliments sans, sostenibles i produïts de manera responsable. Aquesta sobirania alimentària no només millorarà la salut de la gent, sinó que també contribuirà a la preservació del medi ambient i a la justícia social. El país necessita repensar el model agroalimentari i evitar la concentració de terres en grans tenidors i fons d'inversió i que es converteixi en un bé especulatiu. Els diferents governs han apostat per l'agroindústria i han oblidat la petita i mitjana explotació, a les que s'ha d'ajudar amb informació i finançament per tal de facilitar la transició ecològica justa.

La transició del sector agrícola també ha de ser una oportunitat per protegir la biodiversitat del país. Implica abordar la reducció de l'ús de pesticides i fertilitzants sintètics i antibiòtics, establir incentius per transformar l'agricultura intensiva a extensiva, acabar amb les macrogranges, adoptar mètodes agroecològics i d'agricultura regenerativa, planificar la producció agrícola tenint en compte les condicions climàtiques i els ecosistemes, relocalitzar les cadenes de subministrament d'aliments, augmentar la transparència en la formació dels preus i marges de beneficis dels aliments, i també millorar les condicions laborals de les persones que treballen el camp garantint bons salaris i assegurant una vida bona a les zones rurals amb uns serveis públics forts.

Les ajudes per a la pagesia jove són del tot necessàries si volem garantir una continuïtat al camp. Anys de subvencions equivocades han concentrat les propietats de la terra i han ensorrat als petits i mitjans agricultors. Els Comuns al Parlament Europeu hem lluitat i seguirem lluitant per tal que la UE promogui un nou model agrícola que redueixi les emissions, protegeixi el medi ambient i fomenti la justícia social al món rural.

Aquesta transició verda i social per a l'agricultura requereix canviar l'orientació dels fons de la política agrària de la UE amb menys burocràcia en els processos i més suport a l'activitat dels petits i mitjans agricultors i ramaders; i també garantir preus justos en tota la cadena del mercat agroalimentari i en les importacions de forma que tots els aliments que arribin als consumidors compleixin la mateixa normativa fitosanitària, social i ambiental per jugar en igualtat de condicions.

El país necessita repensar el model agroalimentari. Els diferents governs han apostat per l'agroindústria i han oblidat la petita i mitjana explotació, a les que s'ha d'ajudar amb informació, finançament, acompanyament per tal de facilitar la transició ecològica justa. Les ajudes per a la pagesia jove són del tot necessàries si volem garantir una continuïtat al camp.

Les empreses són actors imprescindibles en la transició verda justa. Cal garantir que les empreses, especialment petites, mitjanes i cooperatives puguin encarar la transició energètica de forma competitiva. La reindustrialització ha de ser ecològica, no es pot basar en models del passat. La nova industrialització s'ha d'equilibrar en el territori i ha d'apostar clarament per l'economia verda i circular com a proposta de futur. La innovació, la tecnologia, la ciència i la indústria 4.0 no es poden concentrar en algunes zones, sinó que han de generar noves centralitats d'activitat econòmica a tot el territori de Catalunya. Hem d'apostar per les petites i mitjanes empreses que estan arrelades al territori, perquè amb l'ajut i recolzament siguin agents actius en la transició ecològica justa.

És necessari abordar el canvi de model turístic, ja que presenta greus problemes. El primer i més evident és la massificació turística, que afecta zones tant urbanes com naturals. La saturació d'espais públics, la pressió sobre les infraestructures, l'augment de la contaminació, el consum d'aigua i la degradació del medi ambient són fenòmens cada vegada més difícils de gestionar. Ha creat dinàmiques econòmiques que no beneficien equitativament tota la societat. Els grans beneficis del turisme es concentren en mans d'empreses multinacionals i grans cadenes hoteleres. Aquest model no només perpetua la desigualtat social, sinó que també reproduceix dinàmiques d'explotació de la natura i les persones, especialment les dones. A més, el turisme és un sector de rendibilitat curterminista que genera la disminució, o fins i tot l'abandonament, d'altres activitats productives. Una activitat que té forts impactes socials i ecològics, en increments de preus o en disponibilitat d'habitatges. L'aposta pel monocultiu turístic en algunes zones provoca que el parc immobiliari es reservi al seu ús, incrementant-ne el cost i fent-lo inaccessible a la majoria de la ciutadania, alhora que limita les perspectives formatives i professionals de la població que hi viu. El turisme impacta també en l'espai públic i el comerç de proximitat, desarticulant la vida quotidiana i fins i tot la identitat dels barris, pobles i ciutats.

Cal impulsar un pacte per un nou model turístic que millori les condicions laborals, respecte els entorns naturals, tinguï una nova fiscalitat que augmenti el retorn al territori, estableixi les mesures pertinents per no superar la capacitat de càrrega, vetlli pels usos veïnals i no impacti en el dret a l'habitatge.

3.4 Un projecte nacional compartit: un autogovern fort en un Estat federal plurinacional

Catalunya necessita avançar com a país després d'una llarga etapa marcada per la frustració, la que va suposar la sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut i la que ha suposat el procés.

La ruptura amb l'Estat, la recentralització que voldria la dreta espanyola o un autonomisme de baixa intensitat que no canviï res són camins sense sortida. Hi ha una alternativa que ja és majoritària a la societat catalana, una via factible i d'avenços reals: un nou pacte amb l'Estat per assolir un autogovern fort basat en el finançament singular i el reconeixement del caràcter plurinacional i plurilingüe de l'Estat. Per fer front al repte de la desigualtat i de la transició ecològica, per millorar els serveis públics, impulsar les infraestructures verdes o construir un parc públic d'habitatges Catalunya necessita un finançament propi com a eix central d'un autogovern renovat.

Cal tornar a sincronitzar avenç nacional i avenç social amb uns serveis públics de qualitat, una sanitat pública per a tothom, un país capdavanter en les energies renovables o uns barris verds que milloren les condicions de vida de la ciutadania i també defineixen la identitat del país. Així mateix, cal desenvolupar totes les eines de l'autogovern que ja tenim com, per exemple, aprovar una llei electoral pròpia.

Cal també sincronitzar avenç en l'autogovern de Catalunya i avenç en l'agenda federal, republicana i plurinacional de l'Estat. Catalunya ha de liderar, com va fer en el passat, una nova etapa de descentralització que suposi la federalització de l'Estat i millori la corresponsabilitat entre les administracions. Històricament, el reconeixement de la realitat nacional de Catalunya i del seu autogovern s'han produït en el marc de transformacions polítiques a l'Estat en les quals la societat catalana ha tingut un paper d'avantguarda en aliança amb els pobles d'Espanya. Catalunya no es pot desentendre de la resta de l'Estat, des de la fraternitat i la solidaritat, cal construir aliances amb els altres pobles d'Espanya amb l'objectiu compartit de la federalització de l'Estat i el reconeixement del seu caràcter plurinacional.

L'acord sobre un nou model de finançament és una oportunitat perquè es reconegui la singularitat de Catalunya i la seva voluntat d'un major autogovern, però també ha de ser una oportunitat pel conjunt de territoris del règim comú que han de veure satisfetes les seves legítimes aspiracions a un finançament just. El nou model ha d'incrementar l'autonomia fiscal i la corresponsabilitat, ha de garantir la solidaritat i ha de posar fi a la competència fiscal a la baixa de les CCAA governades pel PP o de les CCAA amb règim foral. Per resoldre la situació d'infrafinançament, cal una reforma fiscal que redueixi la diferència d'ingressos fiscals amb els països europeus.

El camí de diàleg polític i de desjudicialització del conflicte, que vam proposar els Comuns abans que ningú, s'ha acabat imposant i ha permès canalitzar el conflicte català per vies democràtiques. Aquesta legislatura també s'han produït avenços com l'acord de l'ús de les llengües cooficials al Congrés, en les que hem tingut un paper determinant, o el reconeixement de l'oficialitat del català i de les altres llengües cooficials a les institucions europees.

La fi del procés no és la fi del conflicte nacional. L'encaix de Catalunya a l'Estat continua sent una qüestió pendent de resoldre. Catalunya continua sent l'única comunitat que no té un Estatut aprovat per la seva ciutadania i les seves institucions, i bona part del país expressa la seva desafecció cap a l'Estat. Pels Comuns, que tenim el referèndum com a horitzó, la resolució del conflicte implica referendar un acord. Un acord que cal construir entre les forces polítiques catalanes i després pactar amb l'Estat com a culminació del procés de diàleg.

Els Comuns impulsarem un nou catalanisme popular, un catalanisme social, com espai de trobada majoritari del país. A Catalunya hi ha una gran majoria que comparteix la necessitat de guanyar més i millor autogovern. Ningú ha de renunciar als seus legítims objectius finals, l'important és fer camí.

Catalunya en Comú, des de principis republicans, plurinacionals i del federalisme, continuarem sent una força capdavantera per guanyar un autogovern fort amb l'objectiu d'una república federal plurinacional. L'objectiu darrere d'un projecte radicalment democràtic ha de ser l'abolició de la monarquia en l'estructura de l'Estat, amb la república i la democratització de les relacions entre els pobles, amb l'avenç cap a un Estat federal i plurinacional basat en la lliure unió en la diversitat dels seus pobles, en les sobirania compartides, i en la fraternitat i reconeixement dels altres pobles i nacions de l'Estat.

Els Comuns som una força municipalista. Entenem que és impossible defensar els drets socials defugint l'element comunitari i democràtic que els sustenta; no hi ha drets socials sense drets polítics, i no hi ha drets polítics sense sobirania i sense autogovern.

Els Comuns defensem el republicanisme polític que s'aconsegueix amb un municipalisme integrador i participatiu, que permet la rellevància política del relat comú i l'autogovern.

Per a la nostra organització, el municipalisme permet construir una democràcia local que alhora facilita la recuperació del que és públic; impedeix l'espoli; garanteix la rendició de comptes, la transparència i la participació ciutadana, les sobirania de proximitat; i això facilita el bon govern: la gestió dels béns que és incompatible amb la concentració de la riquesa en poques mans.

Quan parlem de municipalisme parlem de descentralització i d'autogovern, que suposa redistribuir el poder polític i les competències. Creiem que el municipalisme és la millor forma d'aconseguir el bon govern per la proximitat a la ciutadania, per la capacitat de recuperació d'allò públic, per la millora de l'accés i qualitat dels serveis. Un bon govern que ens permet articular polítiques que milloren la qualitat de la vida de la ciutadania. No hi ha millors exemples de drets socials, polítics i ecològics que els que representen aquestes noves formes de municipalisme més incloent. I per aquestes raons, de nou exigim un nou model de finançament local i la supressió de la LRSAL. Millorar el finançament local i reduir càrregues burocràtiques als petits municipis.

En aquest sentit, cal augmentar la capacitat financera dels ajuntaments d'acord amb una millor participació en els tributs de l'estat i en quantificar les seves necessitats de finançament en funció de les competències assumides, i no només d'aquelles que li són pròpies. Cal garantir que qualsevol nova atribució de competències als municipis, o competències que aquests adquireixin per defecte d'altres administracions, estigui acompanyada de l'assignació dels recursos necessaris per al seu correcte finançament. Cal abolir la regla de la despesa que impedeix als ajuntaments poder invertir els romanents de tresoreria com més els convingui. Finalment, cal exigir el compliment per part de la Generalitat dels aspectes relatius al finançament local.

És imprescindible una reforma profunda en el sistema de finançament local que permeti als ens locals poder fer front amb solvència i estabilitat econòmica als reptes en la configuració d'una administració propera i eficient. El món local ha vist incrementar les seves competències, en molts casos exercint competències pròpies de la Generalitat, sense una contraprestació que garanteixi el seu bon funcionament.

3.5 Una nació diversa per als vuit milions

Cada vegada més, a Europa i també a Catalunya emergeix un nou eix de conflicte: el de la idea de la nació oberta i diversa enfront de la idea de la nació tancada i uniforme. La nostra concepció de la nació és oberta, republicana, basada en el principi de ciutadana.

Catalunya està formada per la diversitat de persones que hi viuen i l'entendem com un espai obert, compartit per persones diverses i iguals en drets i deures, que es va redefinint de forma permanent. És una idea confrontada a la de la nació essencialista, uniforme, a la nació que ve donada per una inexistent història mítica. Una idea xenòfoba que separa i vol enfrontar la ciutadania per l'origen.

Pels Comuns, la cultura catalana és oberta i inclusiva. Això vol dir incorporar tota la diversitat de parles, d'expressions i de realitats socials de la nostra societat. Aquesta idea de

cultura sovint ha confrontat amb el nacionalisme conservador i amb propostes que assimilen erròniament llengua i cultura catalana, i que en els darrers anys, en l'etapa del procés, s'ha intentat instrumentalitzar políticament.

Els Comuns reivindiquem una nació basada en els drets de ciutadania i els drets socials, així com en la defensa de la democràcia i d'una nova idea de prosperitat realment compartida. Per això creiem que ara cal desenvolupar un projecte de futur per actualitzar el país davant la realitat social, diversa i plural de la Catalunya actual.

Aquest ha de ser el pal de paller de la construcció d'un nou nosaltres en què Catalunya sigui vista com una nació per a tots i totes, oberta i inclusiva. Un nou nosaltres que ha de ser construït pels vuit milions de catalans i catalanes. Pels que han nascut aquí i pels que han vingut d'altres llocs del món o de l'Estat.

En aquest sentit, és important que es facin polítiques de reconeixement de drets per a les minories existents en la nostra societat, així com una aposta decidida i valenta per fer front de manera col·lectiva al racisme i classisme existents en la nostra societat, que exclou les persones migrades no només per ser "diferents" o per la seva posició social. És necessari desenvolupar polítiques migratòries respectuoses amb els drets humans, fomentant un accés igualitari a la mobilitat humana, així com polítiques econòmiques, socials i comunitàries que garanteixin uns serveis públics de qualitat per atendre l'increment de la població i desenvolupar en igualtat els projectes vitals de totes les persones que viuen a Catalunya.

Després de dècades de gestió de les migracions des de les polítiques de seguretat i control de fronteres, en ple segle XXI, l'opció realista és oferir solucions per gestionar bé aquest fenomen des del punt de vista dels drets humans. Migrar no és un delictes i el dret d'asil és una de les bases de la Declaració Universal dels Drets Humans. Cal abordar també el fet migratori des de la col·laboració entre estats i en una perspectiva supranacional i multilateral.

És per això que cal continuar avançant per reformar una llei d'estrangeria que ara mateix afecta les persones migrades a l'hora d'accedir a l'exercici dels drets. Una llei que demana requisits sovint inassolibles, com ara una estabilitat econòmica, un informe d'habitatge o un contracte per reagrupar a la seva família.

Cal fer també un canvi en el model d'acollida actual que posi les necessitats de les persones al centre i que tingui una bona articulació tant amb els ajuntaments, grans i petits, de tot el territori, ja que és als municipis on qualsevol persona pot desenvolupar el seu propi projecte de vida autònom, com amb altres territoris de l'Estat, de la Unió Europea i internacionals per treballar per la defensa dels drets de les persones migrades i refugiades.

4. Una organització forta, dinàmica i amb presència arreu del país

L'Assemblea Nacional ha de ser el punt de partida per realitzar els canvis organitzatius necessaris per afrontar amb èxit el següent cycle electoral i ser una eina més útil per aconseguir les transformacions del país. Al següent bloc expliquem, en primer lloc, quina és la cultura i els principis organitzatius que Catalunya en Comú ha anat construint al llarg dels anys; seguidament apuntem els grans reptes organitzatius de l'espai; i finalment detallem les línies d'actuació organitzatives que han de contribuir a enfortir una estructura forta, dinàmica i amb presència arreu del país. Al darrer apartat del document assenyallem les eleccions municipals del 2027 com la gran fita electoral i organitzativa cap a on cal orientar els esforços i energies de l'organització.

4.1 La cultura organitzativa de Catalunya en Comú

Catalunya en Comú té el seu origen en el procés de confluència iniciat fa una dècada i és alhora hereva de diferents cultures organitzatives. La nostra organització s'ha configurat com l'expressió més avançada d'un model basat en el principi de participació individual i directa de les persones inscrites, superant la fase de coalició electoral. El conjunt de persones inscrites, i especialment els i les activistes compromeses amb una militància activa a diferents àmbits i nivells, són el nostre patrimoni que hem de preservar i enfortir encara més, defensant un model que promogui la deliberació col·lectiva i la participació de tothom.

Les tradicions polítiques, les experiències organitzatives, institucionals, sindicals, en els moviments socials de totes les persones dels Comuns han tingut un gran pes, són una font de riquesa i se'ls reconeix un gran valor, ja que de totes elles hem après i ho hem de continuar fent per millorar el funcionament de l'organització.

Els Comuns hem de continuar creant una cultura política pròpia, una manera de fer política reconeixible en una societat en constant canvi, que ens permeti avançar socialment i electoralment. Per això cal una activitat política

permanent arreu de Catalunya realitzant, entre d'altres, actes locals, territorials i nacionals.

Els debats i les decisions sobre l'organització són debats i decisions polítiques. La identitat política i l'estratègia determinen el model d'organització. La vitalitat d'una organització i la seva incidència social depenen fonamentalment de l'encert de la seva línia política.

Per a un projecte polític transformador, malgrat els canvis socials i culturals que s'han produït, és imprescindible disposar d'una organització sòlida, municipalista, feminista, antiracista, diversa, i arrelada territorialment i social. Per construir una base electoral estable i robusta, és necessari una organització sòlida, democràtica, transparent i participativa.

La cultura organitzativa d'una força política es defineix pel conjunt de principis, valors, tradicions i estils de fer política de les persones que hi participen. Una cultura organitzativa sòlida es crea amb el temps i parteix d'algunes decisions estratègiques que s'han anat prenent. En el cas de Catalunya en Comú, aquests principis i valors fonamentals són:

- Els Comuns som una força política basada en la inscripció i la militància, entesa com a participació directa i activa dels seus membres.
- Som una força que vol promoure la més àmplia participació de la ciutadania en l'organització. Som un espai obert que vol ser un instrument útil per mobilitzar i polititzar a la ciutadania.
- Som una força nacional que representa al conjunt del país, que reconeix la seva diversitat territorial i que fa de la implantació en el conjunt del territori un objectiu fonamental.
- Som una força catalana sobirana que es relaciona en condicions d'igualtat i bilateralitat i de forma cooperativa i fraterna amb els subjectes polítics de l'Estat.

- Som una força municipalista. Les polítiques municipals són el motor fonamental per impulsar un projecte de transformació social com el dels Comuns. No hi ha democràcia plena sense un poder local fort.
- Som una força present a les institucions i en els conflictes socials. Les transformacions s'impulsen des de les institucions i els governs, però també des de la mobilització social. Som “una força de lluita i de govern”.
- Som una organització que resol democràticament, amb debat i escolta, les diferències polítiques internes, cercant la síntesi de diferents posicions en els debats, amb confiança i capacitat d'acord.
- I som una força que té com a principi fonamental la radicalitat democràtica, tant a l'organització com a les institucions, amb una política neta, transparent, intolerant amb la corrupció, profundament ètica, feminista i no sotmesa als interessos dels més poderosos, sinó a la voluntat de la majoria.

Aquests principis i valors es corresponen a un model organitzatiu de partit-moviment obert i democràtic. Una organització que sigui partit, amb les garanties democràtiques, els mecanismes de participació, la presència institucional, i les estructures territorials i sectorials pròpies d'un partit modern, i que sigui alhora moviment, perquè una política transformadora necessita flexibilitat, fórmules de vinculació diverses, permeabilitat amb l'entorn social i presència al “carrer”, i no només a les institucions. L'espai dels Comuns va més enllà de la mateixa organització; és l'univers de persones diverses que tenim a l'entorn, amb les quals ens relacionem i compartim valors, objectius i lluites. Un entorn que hem de cuidar i eixamplar.

4.2 Els reptes: més participació, més acció política i més arrelament

Els reptes organitzatius dels Comuns són: augmentar la participació dins i fora de la nostra organització, promoure el debat i una acció política dinàmica cap a la societat, i un major arrelament a tot el territori.

En aquest sentit, els objectius concrets de la nostra política organitzativa en aquesta etapa són:

- Una organització oberta a la societat, que té com a centre dels seus debats i de l'acció política la realitat social i les preocupacions i demandes de la majoria. Una força que posa la vida en el centre, que dona resposta política als conflictes socials i ambientals. Una força que polititza els problemes i conflictes de la vida quo-

tidiana, que parla de les condicions de vida i de treball de la majoria.

- Una organització present a tota Catalunya com a condició d'un projecte realment nacional. És imprescindible una acció política pensada per la realitat territorial diversa del país com a condició per l'arrelament territorial de l'organització, i que aquesta diversitat territorial es projecti a la interna, en els òrgans de direcció, i a l'externa, en les cares visibles.
- Volem ser més. Hem de créixer com a organització amb més persones inscrites, més activistes i més simpatitzants. La voluntat de renovació, d'atraure més gent, ha d'impregnar tota l'organització.
- Una organització més transparent i democràtica, millorant el funcionament dels òrgans de direcció a tots els nivells, nacionals, territorials i locals, amb un estil de treball polític caracteritzat per l'escolta i el debat polític permanent del conjunt de l'organització, així com la realització de consultes a les persones inscrites i la recollida de signatures i escolta veïnal per activar l'acció col·lectiva i comunitària d'aquells temes que vulguem posar a l'agenda política.
- Una organització amable, acollidora, també per persones menys polititzades. Una organització flexible, que permeti diferents nivells de compromís i de participació de les persones inscrites en funció de la seva disponibilitat de temps i dels seus interessos, amb una oferta participativa diversa: territorial, sectorial o per campanyes específiques.
- Una força municipalista. Els conflictes socials, la crisi climàtica, les desigualtats de tota mena i la confrontació de models de societat es dirimeixen tant en l'àmbit global com en el local.
- Una organització més cohesionada en uns valors, una idealitat, unes causes compartides que es concreten en cada moment en una línia política. Així es conforma la identitat de l'organització.
- Una força que s'assembli a com és la societat catalana, un espai obert a tota la diversitat, un espai de participació i de socialització política.
- Una organització amb voluntat de treballar amb altres organitzacions socials que coincideixin amb els nostres objectius.

4.3 Línies d'actuació específiques per entomar el reptes dels comuns

A continuació s'apunten diferents línies d'actuació específiques que han d'aterrar els nostres reptes organitzatius:

1. Enfortir la direcció col·lectiva, el Consell Nacional i la Comissió Executiva Nacional, com a màxims òrgans de presa de decisions

- La direcció de Catalunya en Comú és col·lectiva, totes les persones membres del Consell Nacional són direcció i totes són fonamentals en la presa de decisions. La Coordinació Nacional i la Comissió Executiva, conjuntament amb la presidència del Consell Nacional, han de vetllar per la qualitat dels debats en el Consell Nacional i pel compliment dels acords, seguint amb el que estableix el protocol de funcionament. El protocol contempla: els terminis per lliurar els documents, la dinàmica de les reunions i el paper dels membres del Consell Nacional perquè el debat polític i els acords a implementar vagin de baix a dalt i de dalt a baix. Els àmbits locals i territorials podran traslladar a la mesa del Consell Nacional els debats que considerin pertinents de tractar en aquest òrgan.
- La configuració de les candidatures es regulen en els corresponents reglaments de processos electorals que aprova el Consell Nacional per cada contesa electoral, tant sigui interna com de caràcter municipal, nacional, estatal o europeu. El corresponent reglament o convocatòria pot acordar com han de ser configurades les candidatures i quin sistema d'elecció es fa servir. Es contemplarà fer servir llistes obertes, llistes tancades o el sistema proporcional que apliquem actualment, entre d'altres.
- Catalunya en Comú s'ha dotat d'uns estatus, un reglament electoral, un codi ètic i un protocol de bones pràctiques que regeixen les actuacions del conjunt de l'organització i que responen a criteris de transparència, democràcia i rendició de comptes. L'organització continuarà vetllant pel compliment d'aquests principis i mandats.
- Totes les persones membres de l'executiva tindran funcions definides com a membres de la direcció. L'organigrama ha de ser clar i conegut. Les responsabilitats i les funcions de les persones membres de l'executiva han de ser concretes. Cada responsable ha de treballar per objectius amb plans de treball sotmesos a avaluació i retiment de comptes.
- El Nucli Coordinador, format per membres de la Comissió Executiva, serà un òrgan per coordinar i ga-

rantir el compliment dels acords dels òrgans de direcció formalment establerts.

2. Reforçar el paper dels àmbits de coordinació i les sectorials

- El Consell Interterritorial passarà a ser un òrgan formal de coordinació organitzativa.
- Es crearan espais de coordinació institucional per garantir una major eficàcia de la nostra tasca a totes les institucions.
- Els Espais de Treball Sectorials són els àmbits de participació de les persones inscrites interessades en determinats temes o en funció dels seus coneixements i expertesa. Aquesta expertesa i coneixements han d'estar al servei de l'acció política de les organitzacions territorials i de la formació de quadres i militants. També han de contribuir a la difusió del pensament i els principis dels Comuns en aquells espais que en són més receptius.

3. Promoure el debat polític

El debat polític permanent és fonamental per a la direcció col·lectiva de l'organització i com a major garantia de democràcia interna. Impulsar el debat té una dimensió formativa, permet identificar potencialitats i capacitats de lideratge de les persones activistes, i enforteix ideològicament l'organització.

Cal promoure el debat constant en aquells temes que són de rellevància social i que es van plantejant, com la regularització del cànnabis, la intel·ligència artificial, la pornografia, la prostitució, entre d'altres. És important que els debats es realitzin en les millors condicions possibles, amb perspectiva de gènere i generacional, creant espais amables i inclusius, facilitant una dinàmica positiva i enriquidora. La deliberació política ha de contribuir a la creació de pensament crític en l'àmbit dels discursos i les pràctiques feministes, ampliant la conversa política dins l'espai dels Comuns i el camp de les esquerres. Amb aquests objectius s'elaborarà una guia sobre la realització i dinamització del debat polític al conjunt de l'organització (local, territorial i nacional) per garantir la regularitat.

4. Implementar un pla de formació

L'organització ha de facilitar la tasca de les persones activistes oferint accions formatives, ja sigui de caràcter tècnic, institucional per millorar el treball dels regidors i regidores, o per enfortir ideològicament l'organització.

S'encarrega a la Comissió Executiva aprovar un pla de formació que parteixi de la identificació de les necessitats i de la demanda formativa, que contempli una oferta formativa descentralitzada i la realització d'escoles de formació d'àm-

bit nacional. L'organització ha de facilitar la tasca de totes les persones activistes (inclosos els equips tècnics i directius i els càrrecs electes). A tal fi, oferirà formacions, siguin de caràcter tècnic, institucional o ideològic, per enfortir i enriquir l'organització.

5. Prestigiar la dedicació a les tasques organitzatives

La vida política de Catalunya en Comú està impulsada per una xarxa d'activistes que assumeixen la responsabilitat de la coordinació local o sectorial, que són regidors i regidores, que tenen responsabilitats sindicals o en moviments socials. Cal aprofundir en un treball específic amb els quadres de l'organització per facilitar les eines formatives i comunicatives necessàries, però també per generar espais de treball polític que millorin el funcionament i l'acció política de l'organització. La dedicació a les tasques organitzatives ha d'estar reconeguda i prestigiada, i ha de tenir l'acompanyament i el suport necessari.

6. Crear comunitat

Fer partit, fer organització, és generar sentit de pertinença, lligams, comunitat. Cal cuidar el contacte personal amb totes les persones inscrites i aplicar els protocols d'acollida de les persones que s'inscriuen a l'organització. Hem de promoure de forma sistemàtica projectes i activitats de caràcter sociopolític, culturals i lúdiques com una forma habitual de treball de les nostres organitzacions, donant espai a la creativitat i les iniciatives de la militància. L'àrea d'organització proposarà accions de forma regular a les organitzacions locals i territorials, i recolzarà aquelles que siguin proposades per aquestes, a fi de desenvolupar aquesta línia de treball, alhora que donarà a conèixer les bones pràctiques que es realitzen. Els membres del Consell Nacional han de contribuir i corresponsabilitzar-se amb el desenvolupament d'aquesta comunitat.

7. Promoure la intervenció política i social

Els Comuns hem d'intervenir en el debat polític i social amb campanyes concretes sostingudes en el temps sobre aquells temes que volem liderar. I ho farem promovent una major implicació i protagonisme de les persones inscrites.

El Consell Nacional aprovarà plans d'acció periòdics amb campanyes sobre diferents problemàtiques socials amb objectius polítics i organitzatius concrets i recursos comunicatius. Les campanyes han de ser també un espai obert a la ciutadania, facilitant que es pugui participar de maneres diverses a persones no inscrites.

Les campanyes poden referir-se a problemàtiques socials concretes o de caràcter global (feminisme, ecologisme, drets laborals, pacifisme...), i s'han d'orientar perquè puguin ser un instrument útil per a la mobilització organitzativa, el lideratge en la batalla ideològica, i la recerca de noves complicitats i aliances.

8. Impulsar espais de reflexió per anticipar els debats polítics del futur i la nostra forma d'intervenir sobre els mateixos

Els Comuns hem de continuar sent la força de la innovació, capdavantera en detectar i plantejar nous temes que no formen part del debat públic, però que són presents en la societat, i donar-los la centralitat que requereixen.

Espais com la Fundació Sentit Comú, i altres espais de reflexió de referència ideològica, juntament amb aquelles iniciatives específiques que la direcció consideri oportunes, han de contribuir a generar aquests espais de reflexió i innovació.

9. Apostar per la mobilització

Incorporar les tècniques de mobilització al treball polític quotidià de tots els Comuns locals és essencial per construir una cultura organitzativa solidària i dinàmica. Aquestes tècniques no són només eines per arribar a la societat, sinó també mecanismes per repolititzar la ciutadania, per empoderar nous lideratges i eixamplar i dinamitzar la nostra base militant. Urgeix treballar per tal que cada vegada més persones se sentin cridades a participar activament, fomentant el sentiment de pertinença i compromís amb el projecte comú. És necessari que aquesta cultura organitzativa afavoreixi la incorporació de les propostes d'activisme que sorgeixin des de la base, de manera descentralitzada i autònoma. S'encomana a la Comissió Executiva l'elaboració d'un pla de mobilització. Cal una organització en campanya permanent, on els territoris i els eixos sectorials rebin el suport necessari per mobilitzar-se, més enllà de les campanyes electorals.

10. Aprovar un Pla de Comunicació

La nostra eficàcia com a organització és la capacitat de comunicar per tots els mitjans i a tots els nivells, des de la direcció nacional fins als Comuns locals i les sectorials. La Comissió Executiva aprovarà un nou Pla de Comunicació que establirà l'estratègia comunicativa dels Comuns, tant a la interna com a l'externa.

El Pla de Comunicació s'elaborarà recollint les necessitats dels diferents territoris, i alhora s'implementarà tenint en compte la perspectiva territorial i les diferents necessitats territorials; tindrà a més dues vessants: la interna i l'externa. La interna ha de garantir l'accés a la informació més àmplia de totes les persones inscrites i facilitar la creació de comunitat i sentit de pertinença. La comunicació externa tindrà en compte l'exigència de la pluralitat dels mitjans públics, la defensa dels mitjans sense ànim de lucre, el control de l'ecosistema mediàtic per part d'organismes independents dels poders públics i la promoció de l'educació mediàtica, d'acord amb la llei europea de mitjans aprovada recentment.

11. Revisar els canals de comunicació interna

La comunicació interna és fonamental pel bon funcionament de l'organització. A fi de millorar la transparència, la democràcia interna i el treball de la militància, cal analitzar quins són els canals a través dels quals les persones inscrites reben la informació i treballar en les següents possibles línies de millora:

- Distingir els posicionaments i les convocatòries, que s'han de trametre dins el termini i en la forma escaient, de les propostes de mobilització.
- Donar la formalitat que mereix el compromís de les activistes i tenir cura de manera especial. Comunicar anticipadament informacions que després seran de coneixement públic.
- Prioritzar l'ús del correu electrònic per a les comunicacions formals, donant un format diferenciat als correus massius.
- Facilitar recomanacions d'ús pels xats relatius als òrgans de participació, que inclogui quin tipus d'informació correspon a cada canal, com es prioritza la informació i els possibles mecanismes de moderació.
- L'àrea d'organització dissenyarà, en col·laboració amb les organitzacions territorials, estratègies i procediments concrets adreçats per facilitar l'extensió de Catalunya en Comú en zones i poblacions amb mínim o nul·la presència. En aquesta línia es dissenyaran també procediments concrets per arribar a col·lectius específics (migrants, pagesia, llogaters, veïns de barris concrets, joves, treball autònom, etc.).

12. Impulsar l'extensió territorial

El creixement organitzatiu arreu del territori i la presentació de més candidatures a les eleccions municipals del 2027 és un objectiu estratègic fonamental de Catalunya en Comú. En aquest sentit, la Comissió Executiva aprovarà un Pla d'Extensió Territorial elaborat amb les organitzacions territorials.

Aquest Pla ha de tenir en compte la diversa realitat territorial de Catalunya pel que fa a l'acció política, els temes prioritaris, els espais de participació ciutadana i els moviments socials, i els objectius territorials per a les pròximes eleccions municipals. El pla ha de tenir també com a objectiu empoderar nous lideratges.

Cal que el Pla d'Extensió Territorial incorpori objectius avaluable concrets, amb un calendari per al seguiment del seu compliment i actualització.

- Tots els plans que aprovi la Comissió Executiva i el Consell Nacional, de comunicació, mobilització o la

guia per promoure el debat polític, han d'incorporar la dimensió territorial, i han de tenir en compte la seva aplicació en la diversitat territorial i organitzativa.

- Cal promoure l'equitat territorial com a criteri per organitzar territorialment de forma continuada en el temps la presència política, la formació, i l'acompanyament polític i tècnic.
- Garantir la presència política en el territori de les persones membres de la direcció i dels càrrecs institucionals de forma continuada, tant en les activitats de caràcter intern com de forma pública.

13. Enfortir el municipalisme dels Comuns

S'impulsarà l'Espai Municipalista, previst als estatuts, com un consell municipalista consultiu amb trobades regulars i una jornada municipalista anual. La Comissió Executiva definirà els seus objectius i funcionament, i en donarà compte al Consell Nacional.

Catalunya en Comú reconeix, per les dimensions i singularitat del municipi de Barcelona, el seu model organitzatiu, de funcionament i gestió, l'autonomia de Barcelona en Comú en l'àmbit de la política i organització municipal.

Catalunya en Comú i Barcelona en Comú treballaran per una coordinació mútua en les institucions d'àmbit metropolità i supramunicipal, i es vetllarà per la participació dels activistes de Barcelona en Comú en les decisions col·lectives de Catalunya en Comú respecte a l'estratègia nacional catalana, espanyola i europea.

Per garantir una bona coordinació orgànica, política i de participació del conjunt dels activistes dels espais polítics, es compartiran els models organitzatius i de funcionament entre ambdues direccions.

- Aprofundir en la participació a Catalunya en Comú de les persones inscrites a totes les candidatures municipalistes vinculades al nostre espai. Garantir que els debats d'àmbit català i estatal que s'estiguin donant a Catalunya en Comú arribin als inscrits a totes les candidatures municipalistes. Continuar aprofundint en la coordinació política i organitzativa entre Catalunya en Comú i Barcelona en Comú.
- Els Comuns als barris. Per extensió territorial, també entenem la presència política dels Comuns en els barris de les grans ciutats i els barris metropolitans, prioritzant les propostes pels barris, com hem fet amb la llei de barris verds, amb presència pública i accions de mobilització.
- Els Comuns als pobles. A Catalunya trobem un gran nombre de municipis petits, i alguns no tan petits, on la presència dels Comuns és imprescindible per trans-

formar el país. Hem d'enfortir i acompanyar aquestes candidatures per entrar als ajuntaments i als consells comarcals; aquests últims essencials per la tasca que desenvolupen en la gestió de nombrosos serveis municipals.

14. Promoure la presència social

- Una força feminista cap a dins i cap a fora. El feminisme i els drets LGTBIQ+ han de continuar sent un dels eixos fonamentals de la nostra acció política a tots els nivells; de forma transversal ha de formar part dels debats, les propostes programàtiques, la formació i les campanyes. En aquest sentit, hem de continuar parlant del maltractament masclista, el tràfic de dones, la prostitució femenina, la diferència salarial a la baixa de les dones envers els homes, la cura dels familiars (sempre lligada a les dones), l'equilibri home-dona en les tasques domèstiques; han de ser els eixos sobre els quals ens hem de pronunciar i lluitar de forma clara i contundent.
- Els Comuns, la força del treball. El debat i l'acció política sobre els conflictes entorn del treball són una de les prioritats dels Comuns a les que hem de donar un sentit polític. El treball amb drets en temps de transformació digital és una prioritat fonamental. Cal enfortir l'activitat de la sectorial de treball i ha de ser un dels eixos del debat polític, les accions i campanyes dels Comuns.
- Impulsar la participació de la gent jove. Cal crear les condicions i els espais per a la participació de la gent jove. És prioritari créixer entre la joventut, garantir la nostra presència en els espais juvenils, en els centres educatius, i la participació dels joves en les nostres organitzacions territorials i en l'estratègia comunicativa, i ho hem de fer potenciant un espai juvenil fort i arrelat.
- Catalunya en Comú ha subscrit un protocol de relacions amb Joves Ecosocialistes de reconeixement mutu com a organització política juvenil de referència i partit polític referent. Protocol que recull la seva representació als òrgans de direcció i als espais institucionals, amb l'objectiu de garantir que la joventut organitzada sigui un agent actiu en els processos d'elaboració de l'estratègia, d'accions, de campanyes i dels posicionaments de Catalunya en Comú. Ambdues organitzacions treballaran conjuntament per a l'expansió i consolidació mútua, promovent una agenda arreu que integri les veus i perspectives dels i les joves.
- Catalunya en Comú, a tots els nivells, promourà la participació de les persones d'origen migrant i d'aquelles racialitzades a tots els àmbits i amb independència de la seva situació administrativa. Ho farem desenvolupant, com ja fem, el treball en defensa de la plena

igualtat de drets i deures, i d'una llei de regulació, així com realitzant accions específiques d'afiliació per esdevenir un espai de participació política que reflecteixi la realitat diversa de la societat catalana.

15. Arrelar als nostres barris i ciutats participant de les lluites socials

Com a partit-moviment cal que articulem la nostra presència al “carrer”. Davant la indefensió i inseguretat que crea el capitalisme i l'individualisme als nostres barris hem de tornar a ser els i les que consolidem xarxa social, suport mutu i lluita comunitària. Això vol dir que ens calen objectius, no només pel que fa a la presència institucional, sinó també en la presència social: impulsar l'àrea de moviments socials; elaborar un manual d'activisme social i construcció de xarxes de suport mutu; i impulsar en els espais de formació els moments on compartir experiències d'activisme social.

4.4 Municipals del 2027: un objectiu prioritari per a un partit municipalista

No hi ha cap convocatòria electoral prevista a Catalunya fins a les eleccions municipals del 2027, tret que es produeixi un avançament electoral. Les pròximes eleccions són les municipals del 2027. Catalunya en Comú ha de dedicar els màxims esforços a la preparació de les municipals.

El municipalisme implica que una democràcia forta i de qualitat requereix que l'administració més propera a la ciutadania tingui poder polític real, competències i recursos per poder realitzar polítiques pròpies. Per federalitzar l'Estat de forma real, cal impulsar una nova descentralització que empoderi els municipis.

L'acció política dels Comuns té com espai prioritari les ciutats i els pobles. No hi ha transformació possible sense arrelament territorial. Per a nosaltres, el municipalisme és prioritzar les polítiques de proximitat, el treball polític a peu de carrer, el que dona resposta als problemes concrets de la gent.

Les ciutats i pobles són l'espai on s'expressen els grans desafiaments globals: el canvi climàtic, la transició ecosocial, les desigualtats, la pobresa o la precarietat laboral. Les polítiques públiques van molt més enllà de la prestació de serveis o de l'ordenació del territori. No concebem el municipalisme com a instrument de gestió, sinó com a àmbit de transformació, de govern i de la pràctica dels nostres valors. Els conflictes urbans són els grans conflictes del nostre temps: la crisi de l'habitatge, l'impacte de les desigualtats, la segregació escolar, l'adaptació al canvi climàtic,

el model migratori o la gestió de la mobilitat, per posar alguns exemples.

Les ciutats són també l'espai del conflicte democràtic, com hem vist a Barcelona i altres municipis on hem governat, entre els poders econòmics acostumats a determinar les polítiques municipals i els interessos de la ciutadania.

El debat sobre el model de ciutats i de pobles és doncs el debat sobre el model de societat, transformació feminista, justícia social i transició ecològica. Després de l'Assemblea hem d'impulsar els treballs de preparació de les pròximes eleccions municipals, aterrar a l'àmbit local l'estratègia dels Comuns, continuar treballant la construcció de la majoria popular, la politització de la vida quotidiana, la concreció de la vida bona i dels futurs desitjables en propostes de canvi del model urbà i territorial.

